

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärke:

Riigikogu
seadus
algtekst-terviktekst
01.01.2003
Mitte jõustunud redaktsioon
RT I 2002, 1, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
27.12.2001 otsus nr 72

Meresõiduohutuse seadus

Vastu võetud 12.12.2001

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib Eesti riigilippu kandvate laevade ja väikelaevade meresõiduohutust ning laevatatavatel sisevetel sõidu ohutust. Eesti Vabariigi territoriaal- ja sisemerel ning laevatatavatel sisevetel sõitvatele ja sadamas olevatele Eesti riigilippu kandvatele väikelaevadele ning välisriigi lippu kandvatele laevadele ja väikelaevadele kohaldatakse seadust niivõrd, kui võrd see on sätestatud käesolevas seaduses.

(2) Piirivalvelaevadele laienevad käesoleva seaduse § 19 lõige 7, § 20 lõiked 1 ja 2, § 21 lõiked 1 ja 2, § 29 lõige 5 ning 11. peatükk. Sõjalaevadele laienevad käesoleva seaduse § 19 lõige 7 ja 11. peatükk. Erikonstruktsiooniga veesõidukitele, jetidele ja purjelaudadele laieneb üksnes 11. peatükk.

(3) Käesoleva seaduse 11. peatükki kohaldatakse kõigi merel ja sisevetel liiklevate veesõidukite suhtes.

§ 2. Mõisted

Käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) veesõiduk – ujuvvahend, mis on mõeldud veekogul liiklemiseks;
- 2) laev – veesõiduk või teisaldatav ujuvvahend kogupikkusega 24 või enam meetrit. Laevana käsitatakse ka veesõidukit kogupikkusega 12–24 meetrit, mida kasutatakse majandustegevuseks või kutsetööks või koolituseks (välja arvatud väikelaevajuhtide väljaõpe) või riigihaldusülesannete täitmiseks. Majandustegevusena ei käsitata väikelaeva kasutamist või rentimist sporditegevuseks ja vaba aja veetmiseks, samuti kasutamist müügi eesmärgil või õppeotstarbel;
- 3) väikelaev – veesõiduk kogupikkusega 2,5–24 meetrit, välja arvatud käesoleva paragrahvi punkti 2 teises lauses sätestatud erand, sõltumata registrikuuluvusest. Väikelaevana ei käsitata võistlusspordiks ja treeninguteks kasutatavat spordialaliidu poolt vastavalt märgistatud veesõidukit (näiteks jeti, purjelaud, purjejaht, võistluspurjekas ja muu selline), tuule või lihaste jõul liikuvat veesõidukit kogupikkusega kuni 4 meetrit ja primitiivse konstruktsiooniga veesõidukit (näiteks ruhi, ruup, lodi ja muu selline), samuti erikonstruktsiooniga veesõidukit;
- 4) ro-ro-reisiparvlaev – merereise tegev sõidukite peale- ja mahaõitmise vahenditega reisilaev, mis veab üle 12 reisija;
- 5) kiirreisilaev – kiirlaev, mille mõiste on toodud rahvusvahelises konventsioonis inimeste ohutusest merel ja selle konventsiooni 1978. aasta protokollis (RT II 2001, 22, 117) ning mis veab üle 12 reisija;
- 6) erikonstruktsiooniga veesõiduk – veesõiduk kogupikkusega kuni 24 meetrit, mis oma omadustelt ei täida muude käesoleva paragrahvi punktides 3, 7 ja 8 nimetatud veesõidukite nõudeid ning kriteeriume, sealhulgas kaugjuhitav veesõiduk ning eksperimentaalveesõiduk (näiteks veesuusarobot, surfjeti ja muu selline);
- 7) jeti – parrasteta jugakäituriga veesõiduk kogupikkusega kuni 4 meetrit, mida ei saa konstruktsiooniliselt käsitada paadina ja mida juhitakse sellel istudes või seistes;
- 8) purjelaud – tuule jõul liikuv veesõiduk, mille taglasel puudub jäik ühendus lauaga;
- 9) reeder – ettevõtja, kes valdab laeva ja kasutab seda oma nimel ning on kantud vastavasse laevaregistrisse;
- 10) üldkasutatav veeteo – väljaspool sadama sissesõiduteed ja akvatooriumi asuv laevaliikluseks ettenähtud mõõdistatud veela, mis on tähistatud kaardil ja vajaduse korral ka looduses. Sadama sissesõidutee käesoleva seaduse tähenduses on veeteo osa, mis võimaldab laeval konkreetsesse sadamasse sisse sõita ja samast sadamast väljuda;

11) laevatatavad siseveed (edaspidi *siseveed*) – Võrtsjärv, Emajõgi, VäikeEmajõgi Võrtsjärvest Pikasilla sillani, Peipsi järv, Pihkva järv, Lämmijärv, Narva veehoidla ja Narva jõgi Peipsi järvest kuni Narva koseni;

12) volitatud klassifikatsiooniühing – laeva tehnilist järelevalvet teostav ühing, kes juhindub oma tegevuses Eestis kehtivatest õigusaktidest, rahvusvahelistest konventsioonidest ja enda kehtestatud reeglitest ning kellega Veeteede Ameti peadirektor on Vabariigi Valitsuse volitusel sõlminud lepingu Eesti riigilippu kandvate laevade tehnilise järelevalve teostamiseks ja neile tunnistuste väljastamiseks;

13) klassifitseeritud laev – laev, mis kuulub klassifikatsiooniühingu järelevalve alla;

14) klassifitseerimata laev – laev, mis kuulub Veeteede Ameti järelevalve alla;

15) kohalik rannasõit – meresõit Eesti rannikulähedastes vetes kuni 20 meremiili kaugusel kaldast;

16) ohtlik last – pakitult või mahtlastina veetav kemikaal või kemikaali sisaldav toode, materjal või valmistood, mis sadamas käitlemisel või mereveol või sisevetel vedamisel võib ohustada inimese elu või kahjustada tema tervist või vara või keskkonda.

2. peatükk

MERESÕIDUOHUTUST TÕENDAVAD TUNNISTUSED. REEDERI MERESÕIDUOHUTUSALANE AUDITEERIMINE. TUNNUSTAMINE

§ 3. Tunnistuste väljastamine

(1) Laeval peavad olema rahvusvaheliste konventsioonide ja käesoleva seadusega ettenähtud meresõiduohutust tõendavad originaaltunnistused.

(2) Eesti laevaregistritesse kantud või kantava laeva kohta väljastab meresõiduohutust tõendavad tunnistused ja mõõtekirja Veeteede Amet.

(3) Alla 24-meetrise kogupikkusega laevadele mõõtekirja väljastamise tingimused kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Veeteede Amet võib tunnustada volitatud klassifikatsiooniühingu väljastatud tunnistusi ja mõõtekirja ning ettevõtja tunnustamist, kes valmistab tooteid või osutab teenuseid käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas.

(5) Veeteede Amet võib tunnustada Euroopa Liidu liikmesriigi väljastatud tunnistusi ja mõõtekirja ning ettevõtja tunnustamist, kes valmistab tooteid või osutab teenuseid käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas.

§ 4. Välisriigi lippu kandvale laevale esitatavad nõuded

(1) Eesti Vabariigi territooriumil asuvasse sadamasse sisenemisel nõutakse välisriigi lippu kandvalt laevalt selle laeva suhtes kohaldatavates rahvusvahelistes konventsioonides ettenähtud tunnistusi.

(2) Välisriigi lippu kandvale laevale, mille suhtes rahvusvahelisi konventsioone ei kohaldata, ja väikelaevale ei esitata rangemaid nõudeid, kui on kehtestatud sama klassi Eesti riigilippu kandva laeva ja väikelaeva suhtes.

§ 5. Laeva sõidupiirkond

(1) Laeva sõidupiirkonna määrab ja kannab selle andmed meresõiduohutust tõendavatesse tunnistustesse või sisevetel kasutatava laeva sõidukõlblikkuse tunnistusse (edaspidi *sõidukõlblikkuse tunnistus*) Veeteede Amet.

(2) Veeteede Amet võib tunnustada volitatud klassifikatsiooniühingu või Euroopa Liidu liikmesriigi mereadministratsiooni määratud sõidupiirkonna kohta tehtud kannet laeva meresõiduohutust tõendavas tunnistuses.

§ 6. Reederi ja tema laeva meresõiduohutusalane auditeerimine

(1) Meresõiduohutusalase auditeerimise eesmärk on kindlaks teha, kas reederi rakendatud meetmed vastavad rahvusvahelise konventsiooni inimelude ohutusest merel ja selle konventsiooni 1978. aasta protokollil nõuetele.

(2) Reederi ja tema laeva meresõiduohutusalast auditeerimist korraldab Veeteede Amet ning selle edukalt läbinud reederile ja tema laevale väljastatakse sellekohased tunnistused.

(3) Veeteede Amet võib tunnustada volitatud klassifikatsiooniühingu väljastatud meresõiduohutusalase auditeerimise tunnistusi.

(4) Reederi ja tema laeva meresõiduohutusalase auditeerimise korra kehtestab teede- ja sideminister.

§ 7. Tunnustamine

(1) Tunnustamine on menetlus, mille käigus hinnatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas ettevõtja tootmistegevuse või selle osa, kui tooteid valmistatakse või teenuseid osutatakse mitmes tegevusvaldkonnas, ning toote või teenuse vastavust seadustes ja rahvusvahelistes meresõiduohutust reguleerivates konventsioonides sätestatud nõuetele.

(2) Tunnustamise nõue laieneb järgmistes tegevusvaldkondades valmistatavatele toodetele ja osutatavatele teenustele:

- 1) laevaehitus, -remont ja laevade ümberehitus;
- 2) laevakere veealuse osa ülevaatus;
- 3) laeva seadmete, mehhanismide, mõõteriistade, navigatsiooni-, side-, pääste- ning tuletõrjevahendite valmistamine, remontimine, katsetamine ja kontrollimine;
- 4) laevaehitusosalased arvutused ja katsed;
- 5) kemikaalitankerite lastimisoperatsioonide ülevaatus;
- 6) hüdrograafiliste mõõdistustööde teostamine;
- 7) meremeeste väljaõppe ja täiendusõppe kvaliteedisüsteemi auditeerimine;
- 8) väikelaevade ehitamine, remontimine, katsetamine ja tehniline ülevaatus;
- 9) väikelaevajuhtide väljaõppe korraldamine.

§ 8. Tunnustamise nõue

(1) Käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas tootmistegevuseks või osaliseks tootmistegevuseks, toote valmistamiseks või teenuse osutamiseks peab ettevõtja olema Veeteede Ameti poolt tunnustatud.

(2) Tunnustamise ajal valitsenud seisundit muutvatest ehituslikest, tehnoloogilistest, töökorralduslikest või teistest ümberkorraldustest peab ettevõtja kirjalikult teatama Veeteede Ametile. Ümberkorralduste ajal on keelatud teenust osutada ning pärast ümberkorralduste lõpetamist võib teenuste osutamist jätkata ainult Veeteede Ameti loal.

§ 9. Tunnustamise korraldamine

(1) Veeteede Amet korraldab ettevõtja kirjaliku taotluse alusel tema tootmistegevuse või selle osa või toote või teenuse tunnustamise, teeb asjakohase tunnustamisotsuse ja teostab järelevalvet ettevõtja tegevuse üle kõigis tunnustamise saanud valdkondades.

(2) Tunnustamisotsuse vormi kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Tunnustamise taotlemiseks esitab ettevõtja Veeteede Ametile avalduse, milles on järgmised andmed:

- 1) ärinimi;
- 2) aadress ja asukoht;
- 3) sidevahendite numbrid;
- 4) äriregistri kood.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avaldusele lisatakse:

- 1) kehtiva äriregistrikaardi koopia või äriregistrisse kandmata füüsilisest isikust ettevõtja puhul Maksuameti tõend;
- 2) riigilõivu tasumist tõendav dokument;
- 3) ettevõtja töötajate kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide (diplomid, tunnistused ja muu selline) koopiaid;
- 4) kasutatavate tehnikavahendite loetelu ja tööde tehnoloogia kirjeldus.

(5) Kui valmistajatehase poolt on ettevõtjale toote hoolduse, kontrolli või remondi teostamiseks väljastatud luba või tunnistus, lisatakse selle koopia käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud avaldusele.

§ 10. Ettevõtja tootmistegevuse või selle osa ning toote ja teenuse tunnustamine

(1) Veeteede Ameti peadirektor kinnitab järelevalveametniku ettepaneku alusel kirjaliku tunnustamisotsusega ettevõtja tootmistegevuse või selle osa või toote või teenuse vastavust käesolevas seaduses, rahvusvahelistes meresõiduohutust reguleerivates konventsioonides ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) Veeteede Ameti peadirektor peab otsuse tegema 20 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates. Otsuse tegemise tähtaega võib Veeteede Ameti peadirektor lisaasjaolude selgitamiseks pikendada kuni 40 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest teatatakse taotluse esitajale kirjalikult.

§ 11. Tunnustamisest keeldumine, tunnustamisotsuse peatamine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Veeteede Ameti peadirektor keeldub ettevõtja tootmistegevuse või selle osa või toote või teenuse tunnustamisest või peatab tunnustamisotsuse ja teeb ettevõtjale ettekirjutuse puuduste kõrvaldamiseks, kui:

- 1) ettevõtja tootmistegevus või selle osa või toote või teenus ei ole käesolevas seaduses, rahvusvahelistes meresõiduohutust reguleerivates konventsioonides või teistes õigusaktides sätestatud nõuetele vastav;
- 2) ehitatud, valmistatud, remonditud, katsetatud või kontrollitud seadmed ei vasta standarditele või valmistajatehase nõuetele.

(2) Tunnustamisotsuse võib Veeteede Ameti peadirektor peatada kuni kuueks kuuks.

(3) Tunnustamisest keeldumise kirjalik otsus koos põhjendustega edastatakse taotluse esitajale.

(4) Tunnustamisotsus tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) ettevõtja ei ole tootmistegevuses või selle osas või toote valmistamisel või teenuse osutamisel kõrvaldanud puudusi, mis on tinginud tunnustamise peatamise;
- 2) see on seadusega ette nähtud muudel juhtudel.

(5) Tunnustamisotsuse kehtetuks tunnistamise ettepaneku teeb tootmistegevuse või selle osa või toote valmistamise või teenuse osutamise üle järelevalvet teostav ametnik Veeteede Ameti peadirektorile, kellel on õigus tunnistada tunnustamisotsus kehtetuks. Tunnustamisotsuse kehtetuks tunnistamise kirjalik otsus edastatakse ettevõtjale.

(6) Kui tunnustamisotsuse kehtetuks tunnistamise aluseks olnud asjaolud on kõrvaldatud, võib ettevõtja taotleda uut tunnustamist.

3. peatükk MERESÕIDUOHUTUSALANE TEHNILINE JÄRELEVALVE

§ 12. Laeva tehnilise järelevalve korraldamine

(1) Tehniline järelevalve käesoleva seaduse tähenduses on laeva ning selle seadmete ja varustuse vastavuse kontrollimine rahvusvahelistes konventsioonides ning käesolevas seaduses sätestatud nõuetele.

(2) Tehniline järelevalve seisneb käesoleva seaduse §-s 13 nimetatud tehnilises ülevaatuses ja pistelises kontrollimises.

(3) Tehnilist järelevalvet laevaregistrisse kantud laeva üle teostavad Veeteede Amet ja volitatud klassifikatsiooniühing. Meresõiduks ettenähtud laev, välja arvatud riigihaldusülesandeid täitev laev, mille kogumahutavus on 75 ja enam, ning reisilaev reisijate arvuga 36 ja enam kuuluvad volitatud klassifikatsiooniühingute järelevalve alla.

(4) Eesti laevaregistrisse kantava laeva tehnilise ülevaatuses teostab Veeteede Amet.

§ 13. Tehniliste ülevaatuste korraldamine ja liigitamine

(1) Laeva tehniline ülevaatus korraldatakse rahvusvaheliste konventsioonide ning käesoleva seadusega kehtestatud ulatuses ja tähtaegadel.

(2) Reisilaevade tehnilised ülevaatused liigitatakse järgmiselt:

- 1) esmane ülevaatus, mis tehakse enne laeva kasutusele võtmist;
- 2) täisülevaatus, mis tehakse üks kord 12 kuu jooksul seoses tunnistuste väljastamisega ja mis hõlmab ka laeva veealuse osa dokiülevaatus. Veeteede Ameti peadirektor võib lubada, et üks kord 24 kuu jooksul asendatakse dokiülevaatus tuukriülevaatuslega;
- 3) täielik või osaline lisäülevaatus, mis tehakse sõltuvalt asjaoludest kas pärast laevaõnnetust, laeva ümberehitamist, laeva kasutusviisi muutmist või enne laeva kandmist Eesti laevaregistrisse või kui selleks tekib vajadus;
- 4) ro-ro-reisiparvlaeva ja kiirreisilaeva lisäülevaatus.

(3) Ro-ro-reisiparvlaevade ja kiirreisilaevade lisäülevaatuses teostamise korra kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Kauba- ja kalalaeva ning teiste laevade tehnilised ülevaatused liigitatakse järgmiselt:

- 1) esmane ülevaatus, mis tehakse enne laeva kasutusele võtmist;
- 2) täisülevaatus, mis tehakse seoses tunnistuste väljastamisega vähemalt üks kord viie aasta jooksul;
- 3) vahepealne ülevaatus, mis tehakse teise või kolmanda iga-aastase ülevaatuses asemel;
- 4) iga-aastane ülevaatus;
- 5) vähemalt kaks dokiülevaatus, mis tehakse igas viieaastas ajavahemikus, kusjuures ülevaatusvaheline aeg ei või ületada 36 kuud, kui volitatud klassifikatsiooniühingu eeskirjad ja normid ei nõua dokiülevaatusi sagedamini;

6) täielik või osaline lisaülevaatus sõltuvalt asjaoludest kas pärast laevaõnnetust, laeva ümberehitamist, laeva kasutusviisi muutmist või enne laeva kandmist Eesti laevaregistrisse või kui selleks tekib vajadus.

(5) Laevale, mida on viimase 12 kuu jooksul laeva kontrollimiste käigus välisriigis kaks korda kinni peetud, tuleb korraldada täisülevaatus, mis ei pea hõlmama dokitülevaatus.

(6) Reeder peab tagama laeva tähtaegse esitamise tehnilisele ülevaatusel.

(7) Ülevaatusvahelisel ajal on reeder kohustatud teatama Veeteede Ametile ja laeva tehnilist järelevalvet teostavale klassifikatsiooniühingule avastatud vigastustest või rikestest, mis avaldavad mõju laeva merekõlblikkusele või sisevetel sõidukõlblikkusele.

(8) Eesti riigilippu kandva laeva tehniline ülevaatus tehakse Eesti sadamas. Kui reeder taotleb välisriigi sadamas viibiva laeva tehnilist ülevaatus, kannab ta Veeteede Ameti järelevalveametnike lähetuskulud vastavalt riigiteenistujate teenustuslähete kulude hüvitamise tingimustele.

§ 14. Laeva tehnilise dokumentatsiooni esitamine Veeteede Ametile

(1) Eesti reederi tellimisel ehitatava või ümberehitatava laeva tehniline dokumentatsioon esitatakse Veeteede Ametile läbivaatamiseks ning kooskõlastamiseks enne ehitamise alustamist.

(2) Tehniline dokumentatsioon tuleb esitada Veeteede Ametile enne välisriigis omandatud laeva või prahtimislepingu alusel laevapereta prahitud laeva kandmist Eesti laevaregistrisse.

(3) Veeteede Ametile esitatavate laeva tehniliste dokumentide loetelu kehtestab teede- ja sideminister.

§ 15. Tehnilise ülevaatus raamat

(1) Laeva ja selle seadmete tehnilise seisundi ning varustuse koosseisu kohta peab Eesti riigilippu kandval laeval olema tehnilise ülevaatus raamat.

(2) Laeva tehnilise ülevaatus raamatu vormi kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Riiklikku järelevalvet teostav järelevalveametnik on kohustatud tegema tehnilise ülevaatus raamatusse avastatud puuduste kohta kande, milles peavad sisalduma puuduste kõrvaldamise nõuded ja tähtajad ning viited seaduse või muu õigusakti sättele, mida rikuti.

4. peatükk LAEVA MEREKÕLBLIKKUS JA SÕIDUKÕLBLIKKUS

§ 16. Laeva merekõlblikkus ja sõidukõlblikkus

Laev on merekõlblik ja sisevetel sõidukõlblik, kui see on projekteeritud, ehitatud, seadistatud, varustatud, mehitatud ning lastitud ohutu meresõidu ja hea merepraktika või sisevetel ohutu sõidu nõuete kohaselt ning laeva tehniline seisund vastab meresõiduohutuse nõuetele, mille järgimine aitab ära hoida laevaõnnetusi, ohutu inimeludele ja merekeskkonna või sisevete reostust.

§ 17. Merekõlblikkuse tunnistus ja sõidukõlblikkuse tunnistus

(1) Merekõlblikkuse tunnistus ja sõidukõlblikkuse tunnistus on Veeteede Ameti väljastatud dokumendid, mis tõendavad, et Veeteede Amet on teinud laeva tehnilise ülevaatus käesoleva seaduse § 13 lõike 4 kohaselt ja laev on tunnistatud käesoleva seaduse kohaselt merekõlblikuks või sisevetel sõidukõlblikuks.

(2) Merekõlblikkuse tunnistus ja sõidukõlblikkuse tunnistus väljastatakse laeva esmase või täisülevaatus läbimise korral viieks aastaks.

(3) Merekõlblikkuse tunnistuse ja sõidukõlblikkuse tunnistuse vormid kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Veeteede Amet võib klassifitseeritud laeva kohta väljastatud merekõlblikkuse tunnistuse kehtivust kinnitada volitatud klassifikatsiooniühingu igaaastase ülevaatus tulemusena väljastatud või kinnitatud tunnistuste alusel, kui laeva eelmise kahe aasta tehniliste ülevaatus ja laevakontrolli tulemuste põhjal ei ole avastatud puudusi, mis võivad olla laeva kinnipidamise aluseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud ei kohaldata laeva registrisse kandmiseks korraldatava täis- ja lisaülevaatus suhtes.

(6) Kui Veeteede Amet kooskõlas käesoleva seaduse § 3 lõigetega 1 ja 2 väljastab laeva kohta kõik rahvusvahelise konventsiooniga inimelude ohutusest merel ja selle konventsiooni 1978. aasta protokolliga ettenähtud tunnistused, ei väljasta Veeteede Amet selle laeva kohta merekõlblikkuse tunnistust.

(7) Kui peale käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhu puudub laeval merekõlblikkuse tunnistus või kui laeval puudub sõidukõlblikkuse tunnistus, on laeva kasutamine meresõiduks või sõiduks sisevetel keelatud.

§ 18. Meresõiduohutust tõendavate tunnistuste ja sõidukõlblikkuse tunnistuse kehtetuks tunnistamine ning tunnistuste kehtivuse kaotamine

(1) Veeteede Amet tunnistab meresõiduohutust tõendava tunnistuse või sõidukõlblikkuse tunnistuse kehtetuks:

- 1) laeva või selle seadmete konstruktsiooni sellise muudatuse korral, mis kahjustab laeva merekõlblikkust või sisevetel sõidukõlblikkust;
- 2) kui laev või selle seade on vigastatud selliselt, et kahjustab laeva merekõlblikkust või sisevetel sõidukõlblikkust, ning kui vigastus ei ole kõrvaldatud Veeteede Ameti või volitatud klassifikatsiooniühingu ettekirjutatud viisil.

(2) Laeva meresõiduohutust tõendav tunnistus või sõidukõlblikkuse tunnistus kaotab kehtivuse:

- 1) laeva madalikule sõidu või põhjapuute korral, välja arvatud juhul, kui põhjapuute võimalus on sätestatud sadama tavades või eeskirjas;
- 2) kui laevale ei ole tehtud käesoleva seadusega ettenähtud tehnilist ülevaatus.

§ 19. Laeva projekteerimise, ehitamise ja seadistamise nõuded

(1) Laev projekteeritakse, ehitatakse ja seadistatakse rahvusvaheliste konventsioonide nõuete ning klassifikatsiooniühingute reeglite alusel.

(2) Veeteede Amet teostab riiklikku järelevalvet laevade projekteerimise, ehitamise ja seadistamise üle.

(3) Veeteede Amet võib tunnustada volitatud klassifikatsiooniühingu pädevust teostada järelevalvet laevade projekteerimise, ehitamise ja seadistamise üle.

(4) Laevade ohutusvarustusele esitatavad nõuded kehtestab teede- ja sideminister.

(5) Eesti vetes töötavate kalalaevade ohutusnõuded kehtestab teede- ja sideminister sõltuvalt nende laevade pikkusest.

(6) Klassifitseerimata laevade seadistamise ja varustamise nõuded kehtestab teede- ja sideminister.

(7) Sõja- ja piirivalvelaevade ning muude riigihaldusülesandeid täitvate laevade seadistamise ja varustamise nõuded side- ja navigatsioonivahendite osas kehtestab Vabariigi Valitsus.

(8) Käesoleva paragrahvi lõiget 5 kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale kalalaevale.

5. peatükk MEREMEESTE ERIALANE ETTEVALMISTAMINE JA LAEVA MEHITAMISE NÕUDED

§ 20. Meremeeste erialane ettevalmistamine

(1) Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded, diplomeerimise korra ning diplomite ja kutsetunnistuste vormid kehtestab Vabariigi Valitsus.

(2) Siseveelaeva laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded, diplomeerimise korra ning diplomite ja kutsetunnistuste vormid kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Meremeeste taseme- ja täiendusharidusega tegelev õppeasutus peab omama meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni, 1978 (RT II 1996, 8, 27) (edaspidi *meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon*) nõuetele vastavat auditeeritud kvaliteedisüsteemi.

(4) Meremeeste taseme- ja täiendusharidusega tegelev õppeasutus esitab Veeteede Ametile vähemalt üks kord viie aasta jooksul kvaliteedisüsteemi välisauditi aruande.

(5) Veeteede Amet teostab meremeeste taseme- ja täiendusharidusega tegelevas õppeasutuses järelevalvet väljaõppe vastavuse üle meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni nõuetele ning osaleb eksamineerimisel.

(6) Vabariigi Valitsus võib sõlmida välisriigi pädeva asutusega välisriigi poolt meremeestele väljastatud meresõidudiplomite ja kutsetunnistuste tunnustamise lepingu, et nad saaksid töötada Eesti riigilippu kandvatel

laevadel, või Eesti Vabariigi nimel meremeestele väljastatud meresõidudiplomite ja kutsetunnistuste tunnustamise lepingu, et nad saaksid töötada välisriigi lippu kandvatel laevadel.

§ 21. Laeva mehitamise üldnõuded

- (1) Laev peab olema mehitatud spetsialistidega, kes vastavad laevapere liikmete kohta kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele, omavad nõuetekohaseid diplomeid ja kutsetunnistusi ning on kantud munsterrolli.
- (2) Laevajuhina võib töötada kapten või tüürimees, kes on saanud vastava väljaõppe ning kellele on väljastatud vastavad tunnistused. Kaptenina võib töötada Eesti kodanik.
- (3) Laeva juhtkonna liikme meresõidudiplomi ja kutsetunnistuse juurde kuulub Veeteede Ameti väljastatud kinnitusleht, mis annab õiguse töötada kinnituslehel märgitud ametikohal.
- (4) Miinimumkoosseis on vähim arv spetsialiste, keda on vaja laeva ohutuks kasutamiseks.
- (5) Miinimumkoosseisu määramise nõuded kehtestab teede- ja sideminister kõigi reisilaevade kohta ning nende laevade kohta, mille kogumahutavus on üle 20.
- (6) Reisilaeva miinimumkoosseis peab hädaolukorras tagama reisijate ohutuse ja evakueerimise. Reeder esitab miinimumkoosseisu kehtestamiseks Veeteede Ametile häireplaani ning korraldab laeval Veeteede Ameti järelevalveametnike osavõtul õppuse.
- (7) Laevasõitu oluliselt ohustava teo eest võib laeva juhtkonna liikme meresõidudiplomi või kutsetunnistuse kinnituslehe kehtivuse peatada või tühistada.
- (8) Meresõidudiplomi või kutsetunnistuse kinnitusleht tühistatakse, kui isik on kinnituslehe saamiseks esitanud võltsitud, pettuse teel saadud või valeandmeid sisaldava dokumendi. Sellisel juhul peatatakse uue kinnituslehe väljastamine üheks aastaks või määratakse rahaträhv.
- (9) Meresõidudiplomi või kutsetunnistuse kinnituslehe peatab või tühistab Veeteede Ameti peadirektor.
- (10) Laeva juhtkonna liikme meresõidudiplomi või kutsetunnistuse kinnituslehe kehtivuse peatamise või tühistamise korra kehtestab teede- ja sideminister.
- (11) Laeval peavad olema laevapere liikmete kvalifikatsiooni tõendavad originaaldiplomid ja -kutsetunnistused.

§ 22. Ohutu mehitatuse tunnistus

- (1) Laeva ohutu mehitatuse tunnistus on dokument, mille järgi komplekteeritakse laevapere miinimumkoosseis.
- (2) Ohutu mehitatuse tunnistuse vormi kehtestab teede- ja sideminister.
- (3) Laeva ohutu mehitatuse tunnistuse väljastab Veeteede Amet.
- (4) Veeteede Amet tunnistab ohutu mehitatuse tunnistuse kehtetuks, kui laeva tehniliste seadmete seisund ei taga ohutust laevapere miinimumkoosseisuga.

§ 23. Ohutu mehitatuse tunnistuse nõuete eiramine

- (1) Kui ohutu mehitatuse tunnistusega on kehtestatud laevapere miinimumkoosseis ja laevapere liikmete arv on sellest väiksem või koosseis ei vasta ohutu mehitatuse miinimumnõuetele, on laeval keelatud sadamast väljuda. See nõue ei kehti, kui väljumiseks on laeva lipuriigi mereadministratsiooni luba.
- (2) Käesoleva paragrahvi sätteid kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale laevale.

§ 24. Laevapere ettevalmistamine reisiks

- (1) Enne laevale suunamist peab laevapere liige olema läbinud ohutusalase baasväljaõppe. Kapten peab tagama, et laevapere liige on laevaga tutvunud ning tal on vajalikud teadmised laeva ehitusest, ohutuse nõuetest ja laevapere liikme kohustustest häireolukorras.
- (2) Kapteni vahetumise korral peab reeder andma laeva juhtimist ülevõtvale kaptenile küllaldaselt aega laevaga tutvumiseks, kuid mitte vähem kui kuus tundi. Kui kapten on valmis laeva juhtimist üle võtma, teeb ta juhtimise ülevõtmise kohta kande laeva logiraamatusse.

§ 25. Merereisi erandkorras jätkamine

(1) Kui laev ei ole komplekteeritud ohutu mehitatuse tunnistuse kohaselt, on kaptenil õigus teha otsus jätkata merereisi erandkorras järgmistel juhtudel:

- 1) laevapere liikme äkilise haigestumise või surma korral;
- 2) muul ettenägemata juhul, kui ühte või mitut laevapere liiget ei ole võimalik laevatööl rakendada.

(2) Kui kapten otsustab jätkata merereisi mittetäieliku koosseisuga, peab ta veenduma, et töövoimelised laevapere liikmed tagavad meresõiduohutuse.

(3) Laevapere mittetäieliku koosseisuga merereisi kestus ei või olla pikem, kui see on vajalik laeva jõudmiseks lähimasse sadamasse, kus on võimalik laevapere täiendavalt komplekteerida.

§ 26. Laevapere liikme terviseseisund ja tervisekontroll

(1) Laevapere liige peab läbima tervisekontrolli, millega tehakse kindlaks tema terviseseisund ja sobivus laeval töötamiseks. Laevapere liikme terviseseisund peab vastama laevapere liikmete tervisenõuetele ja seda tõendab arsti poolt väljastatud sellekohane tervisetõend.

(2) Laevapere liikmete tervisenõuded, eelneva ja perioodilise tervisekontrolli terviseuuringute loetelu, mahu ja sageduse ning tervisetõendi väljastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 27. Tuukrite terviseseisund ja tervisekontroll

(1) Tuuker peab läbima tervisekontrolli, millega tehakse kindlaks tema terviseseisund ja sobivus tuukrina töötamiseks. Tuukri terviseseisund peab vastama tuukrite tervisenõuetele ja seda tõendab arsti poolt väljastatud sellekohane tervisetõend.

(2) Tuukrite tervisenõuded, eelneva ja perioodilise tervisekontrolli terviseuuringute loetelu, mahu ja sageduse ning tervisetõendi väljastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 28. Laevapere liikmete esmaabi- ja meditsiiniabikoolitus

(1) Laeval esmaabi ja meditsiiniabi andmiseks peab meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni nõuete kohaselt olema määratud laevapere liige või liikmed, kes on saanud sellekohase koolituse.

(2) Teised laevapere liikmed saavad esmaabi- ja meditsiiniabiõppe vastavalt oma ametikohale.

(3) Laevapere liikmete esmaabi- ja meditsiiniabikoolituse õppekavad ning koolituse mahu ja koolitajate kvalifikatsiooninõuded kehtestab sotsiaalminister meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni alusel.

§ 29. Meremeeste register

(1) Meremeeste registrit peab Veeteede Amet.

(2) Meremeeste registri asutamise, pidamise ja likvideerimise korra kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Meremeeste registrisse kantakse meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni kohaselt meremehe kohta järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi, isikukood või sünniaeg, kodakondsus ning kontaktaadress ja -telefon;
- 2) andmed eriharidust tõendavate diplomite ja tunnistuste kohta;
- 3) andmed tööalast ja tasemekoolitust tõendavate diplomite ja tunnistuste kohta;
- 4) andmed meresõidudiplomi või kutsetunnistuse ning kinnituslehe ja soodusloa kohta;
- 5) teenistusraamatu või meresõidutunnistuse andmed;
- 6) munsterdamise andmed;
- 7) tervisetõendi andmed.

(4) Meremees esitab meremeeste registrile dokumentaalselt tõendatud andmed laevale munsterdamise ja laevalt mahamunsterdamise kohta, mis võetakse aluseks meresõidupraktika arvestamisel.

(5) Piirivalve meremeeste registrit peab Piirivalveamet.

6. peatükk

VAHITEENISTUS

§ 30. Vahiteenistuse korraldamine

- (1) Laeva ohutuse tagamiseks sõidul ning seismise ajal ankrus, kai ääres või dokis peab laeval olema korraldatud vahiteenistus.
- (2) Vahiteenistuse ajal ei või laevapere liige olla alkoholi või narkootilise või psühhotroopse aine mõju all. Alkoholi või narkootilise või psühhotroopse aine mõju all olevat laevapere liiget ei või lubada vahti enne, kui tema töövõime on taastunud. Alkoholi tarvitamine nelja tunni jooksul enne vahiteenistust on keelatud. Alkoholisaldus vahis oleva laevapere liikme veres ei või ületada 0,8 promilli.
- (3) Laeva vahiteenistuse korra kehtestab teede- ja sideminister.
- (4) Vahiteenistust laeval korraldab laeva kapten.
- (5) Kui laev on eksploatatsioonist välja viidud, kooskõlastab kapten või reeder laeval vahiteenistuse korraldamise sadamakapteniga.
- (6) Laeval, mille kogumahutavus on 20 ja enam, peetakse vahiteenistuses logiraamatut, masinapävaraamatut ja raadiopävaraamatut.
- (7) Logiraamatu, masinapävaraamatu ja raadiopävaraamatu vormid ning pidamise korra kehtestab teede- ja sideminister.

7. peatükk REISILAEVAD

§ 31. Reisilaev ja reisija

- (1) Reisilaev on majandustegevuseks kasutatav laev, mis on ette nähtud üle 12 reisija vedamiseks.
- (2) Reisija on isik, kes viibib laeval ja kes ei ole kantud laeva munsterrolli.
- (3) Reisijaks ei loeta:
 - 1) isikut, kes on toimetatud laeva pardale pärast tema päästmist merel;
 - 2) lootsi ega lootsiõpilast;
 - 3) alla ühe aasta vanust last.
- (4) Reisija kantakse reisijate nimekirja. Reisijate nimekirja ei pea koostama kohalikus rannasõidus ja Eesti sisevetel sõitval reisilaeval.
- (5) Reisijate nimekirja koostamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.
- (6) Kapten on kohustatud märkima laeval olevate reisijate arvu enne laeva sadamast väljumist laeva logiraamatusse ja teatama arvu sadamakaptenile.

§ 32. Reisijateveo tunnistus

- (1) Eesti riigilippu kandval reisilaeval peab olema Veeteede Ameti poolt väljastatud reisijateveo tunnistus, mis tõendab, et Veeteede Amet on teinud laeva tehnilise ülevaatusse käesoleva seaduse § 13 lõike 2 kohaselt ja laev on tunnistatud käesoleva seaduse kohaselt kõlblikuks reisijateveoks.
- (2) Reisijateveo tunnistuse vormi kehtestab teede- ja sideminister.
- (3) Kui Veeteede Amet kooskõlas käesoleva seaduse § 3 lõigetega 1 ja 2 väljastab rahvusvahelises konventsioonis inimeste ohutusest merel ja selle konventsiooni 1978. aasta protokollis ettenähtud reisilaeva ohutuse tunnistuse, ei väljasta ta selle laeva kohta reisijateveo tunnistust.
- (4) Kui reisilaeva kohta on väljastatud reisijateveo tunnistus, ei pea selle laeva kohta väljastama merekõlblikkuse tunnistust.
- (5) Eesti sadamaid külastavatel välisriigi lippu kandvatel reisilaevadel peab olema meresõiduohutust tõendav tunnistus, milles on märgitud reisijate lubatud piirarv.

(6) Reisilaeva pardale ei või võtta rohkem reisijaid, kui on märgitud reisijateveo või reisilaeva ohutuse tunnistuses või välisriigi lippu kandva laeva puhul muus samaväärses dokumendis.

(7) Kohalikus rannasõidus sõitvate reisilaevade ohutusnõuded kehtestab teede- ja sideminister.

§ 33. Reisijateveo tunnistuse ja reisilaeva ohutuse tunnistuse kehtetuks tunnistamine

Reisijateveo tunnistus või reisilaeva ohutuse tunnistus kaotab kehtivuse või Veeteede Amet tunnistab reisijateveo tunnistuse või reisilaeva ohutuse tunnistuse kehtetuks käesoleva seaduse § 18 kohaselt.

8. peatükk ERIKONSTRUKTSIOONIGA LAEV JA KIIRLAEV

§ 34. Erikonstruktsiooniga laeva ja kiirlaeva lisaohutusnõuded

(1) Erikonstruktsiooniga laeva ja kiirlaeva mõiste sätestab rahvusvaheline konventsioon inimeste ohutusest merel ja selle konventsiooni 1978. aasta protokoll.

(2) Erikonstruktsiooniga laevade ja kiirlaevade lisaohutusnõuded vahiteenistuse korra, navigatsioonivahendite kasutamise, lubatud kiiruse ning hüdrometeoroloogilistest oludest ja keskkonnakahjulikest mõjudest tulenevate piirangute kohta kehtestab teede- ja sideminister kooskõlas rahvusvahelise konventsiooni inimeste ohutusest merel ja selle konventsiooni 1978. aasta protokolliga nõuetega.

(3) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale erikonstruktsiooniga laevale ja kiirlaevale.

9. peatükk VÄIKELAEVADE MERESÕIDUOHUTUSE NÕUDED JA KVALITEEDINÕUDED

§ 35. Väikelaeva ohutust tõendavad dokumendid

(1) Väikelaeva ehitaja peab tagama, et väikelaeval on:

- 1) kere identifitseerimise kood (HIN kood);
- 2) ehitaja paigaldatud koodist eraldi asetsev plaat;
- 3) vastavusdeklaratsioon;
- 4) kasutusjuhend, kus peale väikelaeva põhiandmete on märgitud ka hüdrometeoroloogilistest oludest tulenevad piirangud ja ehitusnormistik.

(2) Ehitaja paigaldatud plaadil peavad olema märgitud järgmised andmed:

- 1) tootja nimi;
- 2) vastavusmärk;
- 3) väikelaeva tüüp;
- 4) projekteerimise kategooria;
- 5) lubatud suurim koormus;
- 6) pardale lubatud suurim inimeste arv;
- 7) lubatud suurim mootori võimsus.

(3) Vastavusdeklaratsiooni ja vastavusmärgi mõisted sätestab toote nõuetele vastavuse tõendamise seadus (RT I 1999, 92, 825; 2001, 94, 579).

(4) Väikelaeva importija peab tagama, et väikelaeval on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid ja plaat.

(5) Kui väikelaeval ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumente ega plaati, määrab väikelaeva kogupikkuse, laiuse ja parda kõrguse ning kehtestab sõidupiirkonna, hüdrometeoroloogilistest oludest tulenevad piirangud, lubatud suurima koormuse, lubatud suurima mootori võimsuse ja pardale lubatud suurima inimeste arvu ning kannab need väikelaevatunnistusse Veeteede Amet.

(6) Järelevalvet väikelaevade kvaliteedinõuetele vastavuse üle teostab Veeteede Amet. Tarbijakaitseamet ja teised seadustes sätestatud turujärelevalveasutused võivad keelata kvaliteedinõuetele mittevastavate väikelaevade müümise.

(7) Väikelaevade kvaliteedinõuded kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 36. Väikelaeva tehnilise järelevalve korraldamine

(1) Väikelaevade tehnilist järelevalvet kohaldatakse laevaregistris või väikelaevaregistris registreeritud väikelaevade suhtes.

(2) Eesti riigilippu kandva väikelaeva tehniline ülevaatus tehakse Eesti sadamas.

(3) Väikelaevade tehnilise ülevaatus korra kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Pärast väikelaeva tehnilist ülevaatus tehakse sellekohane kanne tehnilise ülevaatus raamatusse. Tehnilise ülevaatus raamatusse peab kõigil Eesti riigilippu kandvatel väikelaevadel olema kantud ka väikelaeva seadmete ja varustuse loetelu.

(5) Väikelaeva tehnilise ülevaatus raamatu vormi kehtestab teede- ja sideminister.

(6) Ülevaatusvahelisel perioodil on Veeteede Ameti järelevalveametnik kohustatud riikliku järelevalve teostamise käigus avastatud puuduste kohta vormistama väikelaeva kontrollakti, märkides ära puuduste kõrvaldamise nõuded ja tähtajad.

(7) Väikelaeva kontrollakti vormi kehtestab teede- ja sideminister.

§ 37. Väikelaeva kasutamine veeteedel

(1) Väikelaevade kasutamise nõuded kehtestab teede- ja sideminister.

(2) Enne väikelaeva kasutamist on selle juht kohustatud tutvuma sõidupiirkonna navigatsioonitingimuste ja ilmatega.

§ 38. Väikelaeva vaht

Väikelaeva vaht on väikelaeva juhi kohustus pidevalt jälgida ümbritsevat veeala, et tagada laeva ohutu liiklemine ja veekogul viibijate ohutus.

§ 39. Väikelaeva juhile esitatavad nõuded

(1) Väikelaeva juhil peavad olema asjakohased teadmised ja oskused.

(2) Väikelaeva juhi teadmiste ja oskuste ja väikelaevajuhtide väljaõppe nõuded ning väikelaevajuhi tunnistuste vormid kehtestab Vabariigi Valitsus, lähtudes ohutusnõuetest ning väikelaeva suurusel, võimsusel ja liigist ning sõidupiirkonnast.

(3) Väikelaeva võib juhtida isik, kellel on vastav väikelaevajuhi tunnistus või laevajuhi meresõidudiplom.

(4) Veeteede Amet väljastab roolimehe ja paadijuhi tunnistuse isikule, kes on sooritanud sellekohase eksami ja on vähemalt 15 aastat vana, ning kipri, jahtkapteni ja kaatrijuhi tunnistuse isikule, kes on sooritanud sellekohase eksami ja on vähemalt 18 aastat vana.

(5) Veesõiduki juhtimiseks, mille kogupikkus on kuni 7 meetrit ning purjepind kuni 10 m² või mootori võimsus kuni 10 kW, ei nõuta väikelaevajuhi tunnistust, kui veesõiduk sõidab merel kuni 5 meremiili kaugusel kaldast ja sisevetel kuni 9 kilomeetri kaugusel kaldast, kuid mitte kaugemal, kui on lubatud veesõiduki kasutusjuhendis või väikelaevatunnistuses.

§ 40. Väikelaeva kasutamise keeld

(1) Veeteede Amet võib käesoleva seaduse § 36 lõikes 6 nimetatud aktiga keelata väikelaeva kasutamise, kui see ei ole nõuetekohaselt varustatud või kui on avastatud muid puudusi, mis ei taga väikelaeva ohutust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale väikelaevale.

10. peatükk LAEVA LASTIMINE JA LOSSIMINE

§ 41. Lastimine ja lossimine ning ballastimine

(1) Laeva ning selle pardal olevate inimeste ja lasti ohutuse tagamiseks peab laeva lastima ja lossima ning ballastima nii, et selle püstuvus ja ujuvus on laeva tunnistustes ja dokumentides märgitud nõuete piires.

(2) Eesti riigilippu kandva laeva, mille kogumahutavus on 20 ja enam, püstuvuse informatsiooni kinnitab Veeteede Amet.

(3) Last tuleb paigutada ja kinnitada reederi väljatöötatud ning Veeteede Ameti kooskõlastatud juhendi kohaselt. Juhendit ei nõuta tahke või vedela mahtlasti veol. Välisriigi lippu kandval laeval peab olema selle riigi mereadministratsiooni poolt kooskõlastatud lasti paigutamise ja kinnitamise juhend.

(4) Veeteede Amet võib tunnustada volitatud klassifikatsiooniühingu kinnitatud püstuvuse informatsiooni ning kooskõlastatud lasti paigutamise ja kinnitamise juhendit.

(5) Laevade tõsteseadmete kasutamise nõuded ning ülevaatus ja katsetamise korra kehtestab teede- ja sideminister.

§ 42. Ohtliku lasti vedu

(1) Ohtlikku lasti veetakse rahvusvahelise konventsiooni inimelude ohutusest merel ja selle konventsiooni 1978. aasta protokollis VI ja VII peatüki ning rahvusvahelise konventsiooni merereostuse vältimiseks laevadelt ja selle konventsiooni 1978. aasta protokollis lisade I–III nõuete kohaselt.

(2) Ohtlikku lasti ei või laevale paigutada enne, kui kaptenile ja sadamakaptenile on ohtliku lasti deklaratsioon üle antud. Ohtliku lasti deklaratsiooni esitamise kohustus on kauba saatjal või tema volitatud esindajal.

(3) Ohtliku lasti deklaratsiooni vormi kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Lasti saatja või tema volitatud esindaja vastutab lasti ohtlikkuse kohta käiva teabe õigsuse ja edastamise eest.

§ 43. Laeva vabaparras

(1) Laeva vabaparras on parda kõrgus, mis on mõõdetud vertikaalselt laeva keskaare kohalt peateki ülemisest servast kuni veeliinini.

(2) Laeva minimaalse vabaparda määrab ja kannab vabapardamärgi tunnistusse Veeteede Amet.

(3) Minimaalse vabaparda määramise nõude kohaldamise korral väljastatakse laevale vabapardamärgi tunnistus.

(4) Kui välisriigi lippu kandva laeva minimaalne vabaparras on märgitud muus dokumendis, võib seda tunnustada kui vabapardamärgi tunnistust.

(5) Veeteede Amet võib tunnustada volitatud klassifikatsiooniühingu määratud minimaalset vabaparrast ja Eesti riigilippu kandvale laevale kantud volitatud klassifikatsiooniühingu vabaparda tähist.

(6) Alla 24-meetrise kogupikkusega laeva minimaalse vabaparda määramise nõuded kehtestab teede- ja sideminister.

(7) Veeteede Amet võib vabapardamärgi tunnistuse tunnistada kehtetuks, kui laeva peamõõtmeid või tühja laeva kaalu on oluliselt muudetud.

§ 44. Vabapardamärgi pardale kandmine

(1) Kui laeva suhtes kohaldatakse minimaalse vabaparda määramise nõuet, tuleb mõlemale pardale kanda minimaalset vabaparrast tähistav püsiv vabapardamärk. Veeteede Ameti määratud vabaparda tähis on «EV».

(2) Laeva lastimine üle vabapardamärgiga tähistatud piiri on keelatud.

11. peatükk VEETEEDEL MERESÕIDUOHUTUSE JA SISEVETEL SÕIDU OHUTUSE TAGAMINE

§ 45. Veeteel liiklemine

(1) Laeva, väikelaeva või muu veesõidukiga merel või merega ühenduses olevatel laevatatavatel vetel liigeldes tuleb järgida laevakokkupõrgete vältimise 1972. aasta rahvusvahelise eeskirja kehtestamise konventsiooni nõudeid. Laeva, väikelaeva või muu veesõidukiga sisevetel liigeldes tuleb järgida laevatatavatel sisevetel liiklemise korda.

(2) Laevatatavatel sisevetel liiklemise korra kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Veesõiduki tehnilise seisundi ja ohutuse eest vastutab veesõiduki omanik.

(4) Väikelaeva või muu veesõiduki juht ei või merel või sisevetel liigeldes olla alkoholi või narkootilise või psühhotroopse aine mõju all. Alkoholisaldus väikelaeva või muu veesõiduki juhi veres ei või ületada 0,8 promilli.

(5) Veeteede Ameti peadirektor võib üldkasutataval veeteel laevaliikluse ohutuse tagamiseks kehtestada ajutisi piiranguid.

(6) Eesti vetes korraldab laevaliiklust ohustavate või segavate objektide kõrvaldamist üldkasutatavalt veeteelt Veeteede Amet.

(7) Uurimistöödeks vajalike seadmete ja süsteemide paigaldamine territoriaal- või sisemerre või majandusvööndisse võib toimuda ainult kooskõlastatult Veeteede Ametiga.

(8) Merekaardil tähistatud kaablitrassile lähemal kui 0,5 meremiili ja sisevetel lähemal kui 100 meetrit on keelatud jääda ankrusse ja püüda kala põhjatraaliga. Kaabli valdaja on kohustatud kaablitrassi tähistama kitsuses, ranniku lähedal ja sisevetel.

(9) Üldkasutataval veeteel veespordi- või muu kultuuriürituse korraldamiseks on vaja Veeteede Ameti kirjalikku luba.

(10) Laeva kapten ja väikelaeva või muu veesõiduki juht on kohustatud esimesel võimalusel teatama kahjustatud või teisaldatud navigatsioonimärgist, navigatsioonimärgistuse tulede kustumisest, ettenähtud asukohast äratrivimisest või muudest veeteel avastatud ohtudest Veeteede Ametile ning avastatud reostusest Piirivalveametile.

(11) Laeva või väikelaeva kinnitamine navigatsioonimärgi külge või muul moel navigatsioonimärgi kahjustamine on keelatud.

(12) Hüdrotehnilise rajatise, veealuse kaabli või torujuhtme vigastamise korral on laeva kapten või väikelaeva juht kohustatud sellest kohe teatama Piirivalveametile ja Veeteede Ametile ning võimaluse korral rajatise, kaabli või torujuhtme valdajale.

(13) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale laevale ja väikelaevale ning muule veesõidukile.

§ 46. Jeti kasutamise ja registreerimise nõuded

(1) Meresõiduohutuse ja sisevetel sõidu ohutuse tagamiseks võib Eesti territoriaal- ja sisevetel liiklemiseks kasutada üksnes registreeritud ja vastava registritunnusega jetit.

(2) Jetide registreerimiseks asutab Vabariigi Valitsus vastava registri. Registri vastutavaks töötlejaks on Teede- ja Sideminister ning volitatud töötlejaks Veeteede Amet.

(3) Jetti registreerimise, registrinumbri määramise ja registreerimistunnistuse väljastamise nõuded ning registreerimistunnistuse vormi kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Jetti registreerija esitab registreerimiseks omandiõigust tõendava dokumendi ärakirja koos riigilõivu tasumist tõendava dokumendiga ja registreerimisavalduse, milles tuleb näidata:

- 1) omaniku nimi, isikukood (selle puudumisel sünniaeg) või registrikood;
- 2) jetti valmistaja, väljalaskeaasta, mark, mudel ja seerianumber.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmete esitamise kohustus lasub jetti omanikul või tema seadusjärgsel esindajal vastavalt omaniku käsutuses olevatele andmetele.

(6) Jetti ohutu kasutamise nõuded ning jetti juhi ettevalmistamise nõuded kehtestab teede- ja sideminister.

§ 47. Veete määramine ja kaardistamine

(1) Veeteede Amet korraldab üldkasutatava veete kavandamist, rajamist, mõõdistamist ja rekonstrueerimist, kuulutab veete üldiseks laevaliikluseks avatuks, jälgib veeteed iseloomustavate andmete õigsust ning vastutab andmete õigsuse eest.

(2) Navigatsioonimärgistuse kavandamise, rajamise, rekonstrueerimise, paigaldamise, järelevalve ja märgistusest teavitamise nõuded ning korra kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Üldkasutataval veeteel navigatsioonimärgistuse paigaldamist ja hooldamist korraldab Veeteede Amet. Ühe sadama teenindamiseks sadamaalale ning väljapoole sadamaala navigatsioonimärkide paigaldamist, hooldamist ja mõõdistamist korraldab sadama valdaja kooskõlastatult Veeteede Ametiga.

(4) Navigatsioonialaste teatmeteoste ja merekaartide väljaandmist korraldab ning neis avaldatud andmete õigsuse tagab Veeteede Amet.

(5) Veeteede Amet avaldab informatsiooni Eesti veeteede navigatsiooniliste muudatuste kohta ning korraldab navigatsioonihoiatuste edastamist meresõitjatele.

(6) Sadama valdaja on kohustatud teatama Veeteede Ametile kõigist muudatustest ja kõrvalekalletest sadamaalal asuva navigatsioonimärgistuse paigutuses ja töös.

§ 48. Ehitustegevus veeteel ja navigatsioonimärgi läheduses

(1) Ehitustegevust veeteel või navigatsioonimärgi vahetus läheduses või mõjupiirkonnas piiratakse, kui ehitustegevus kahjustab meresõiduohutust või sisevetel sõidu ohutust.

(2) Veeteel või navigatsioonimärgi vahetus läheduses või mõjupiirkonnas ehitustegevuse korra kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Hüdrograafiliste mõõdistustööde tegemise korra kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Navigatsioonimärgi läheduses või mõjupiirkonda on keelatud paigaldada tulesid, mis segavad navigatsioonimärgi eristamist. Veeteede Ameti või sadamakapteni nõudmisel tuleb segavad tuled eemaldada.

(5) Laevaliiklust reguleerivad signaalmärgid silla, õhuliini, veealuse kaabli, torujuhtme või muu objekti tähistamiseks paigaldab objekti valdaja. Paigaldamine kooskõlastatakse Veeteede Ametiga.

§ 49. Ohutu pukseerimine

(1) Eesti vetes pukseerival laeval või väikelaeval tuleb võtta tarvitusele kõik abinõud, et tagada pukseeriva laeva või väikelaeva ja pukseeritava laeva või väikelaeva või muu objekti ohutus.

(2) Pukseerimise nõuded kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale laevale ja väikelaevale.

§ 50. Jäämurdetööd

(1) Jäämurdetööde korra kehtestab teede- ja sideminister.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korda kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale laevale.

12. peatükk LAEVALIIKLUSE KORRALDAMISE SÜSTEEM

§ 51. Laevaliikluse korraldamise süsteemi eesmärk

(1) Laevaliikluse korraldamise süsteemi eesmärk on laevaliikluse jälgimine ja ohutuse parendamine ning keskkonnariskide vähendamine veeteedel ja sadamates.

(2) Laevaliikluse juhtimise keskus korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud süsteemi tööd.

(3) Laevaliikluse korraldamise süsteemi tööpiirkonna piirid, liiklemise ning teadete ja informatsiooni edastamise korra kehtestab teede- ja sideminister.

(4) Laevaliikluse juhtimise keskuse operaatorina võib töötada Eesti kodanik, kellel on vähemalt 500-se ja suurema kogumahutavusega laeva laevajuhi kvalifikatsioon ja kes valdab inglise keelt kõrgtasemel ning on sooritanud vastava eksami.

(5) Laevaliikluse juhtimise keskuse operaatori koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded, kutsetunnistuse vormi ning väljastamise korra kehtestab teede- ja sideminister.

(6) Laevaliikluse juhtimise keskuse operaatori kvalifikatsioonieksami korraldab ja operaatori kutsetunnistuse väljastab Veeteede Amet.

§ 52. Laevaliikluse juhtimise keskuse töökorraldus

(1) Üle 24-meetrise kogupikkusega laeva kapten on laeva sisenemisel laevaliikluse korraldamise süsteemi tööpiirkonda kohustatud teatama sellest laevaliikluse juhtimise keskuse operaatorile ning edastama andmed oma laeva kohta vastavalt kehtestatud korrale.

(2) Laevaliikluse juhtimise keskuse operaator annab kaptenile informatsiooni navigatsioonilise olukorra kohta laevaliikluse korraldamise süsteemi tööpiirkonnas. Kapteni palvel võib operaator anda laevaliikluse korraldamise süsteemi kaudu abi navigeerimisel. Operaatori soovitusel ei vabasta kaptenit vastutusest.

(3) Laev, mille kapten laeva sisenemisel laevaliikluse korraldamise süsteemi tööpiirkonda ei teata laevaliikluse juhtimise keskusele sisenemisest, ei täida liiklemise korda või ei pööra tähelepanu operaatori väljakutsetele, peetakse rikkumiste põhjuste väljaselgitamiseks kinni Piirivalveameti poolt.

§ 53. Vastutus laevaliikluse korraldamise süsteemi eeskirjade rikkumise eest

(1) Veeteede Ameti peadirektor võib peatada Eesti riigilippu kandva laeva kapteni meresõidudiplomi või kutsetunnistuse kinnituslehe kehtivuse laevaliikluse korraldamise süsteemi teadete edastamise või liiklemise korra tahtliku rikkumise eest vastavalt käesoleva seaduse § 21 lõikele 9.

(2) Välisriigi lippu kandva laeva kapteni poolt laevaliikluse korraldamise süsteemi tööpiirkonnas liiklemise korra või teadete edastamise korra rikkumise kohta edastatakse teave laeva lipuriigi mereadministratsioonile.

(3) Veeteede Ameti peadirektor võib laevaliikluse juhtimise keskuse operaatori kutsetunnistuse peatada või tühistada, kui operaator edastas laeva kaptenile tahtlikult või ekslikult informatsiooni, mille tagajärjel tekkis avariootlik olukord või toimus laevaõnnetus.

(4) Laevaliikluse juhtimise keskuse operaator vastutab tema poolt tahtlikult või hooletuse tõttu kaptenile edastatud informatsiooni eest, mis põhjustas või võis põhjustada laevaõnnetuse.

(5) Käesolevat peatükki kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvatele laevadele.

13. peatükk LAEVA LOOTSIMINE

§ 54. Lootsimise eesmärk

(1) Sadama lähistel ja akvatooriumil ning sadamate vahel toimub kohustuslik lootsimine laeva ohutu meresõidu tagamiseks.

(2) Käesolevat peatükki kohaldatakse ka välisriigi lippu kandvale laevale.

§ 55. Lootsimispiirkond

(1) Eesti territoriaal- ja sisemerd käsitatakse ühtse lootsimispiirkonnana.

(2) Lootsimise korra ning kohustusliku lootsimise piirkonna piirid kehtestab teede- ja sideminister.

(3) Selles laevaliikluse piirkonnas, kus lootsimine ei ole kohustuslik, on kaptenil õigus nõuda laevale lootsi, kui ta peab lootsimist vajalikuks.

§ 56. Lootsiteenus

(1) Lootsiteenust osutab äriühing, mille on moodustanud riik riigi poolt eraõiguslike juriidiliste isikute asutamise ja nendes osalemise seaduse (RT I 1996, 48, 942; 73, õiend; 1998, 59, 941) alusel.

(2) Sadama akvatooriumil võib lootsiteenust osutada sadama valdaja.

§ 57. Kohustuslikust lootsimisest vabastamine

(1) Kohustusliku lootsimise piirkonnas on lootsimisest vabastatud:

1) riigihaldusülesandeid täitvad Eesti riigilippu kandvad laevad, kõik sadamateenuste osutamisega seotud laevad ja süvenduslaevastik, välja arvatud sadama akvatooriumilt väljuvad välisriigi lippu kandvad süvenduslaevastiku laevad;

2) Eesti riigilippu kandvad laevad kogumahutavusega alla 300;

3) laev, mille kapten, või reisilaev, mille kapten ja vanemtüürimees on sooritanud lootsitasõidu eksami ning neil on lootsitasõidu luba;

4) Eesti riigilippu kandvad laevad Väinamere ja Soela väina läbimisel ning seal töötavad Eesti riigilippu kandvad liinilaevad.

(2) Eesti riigilippu kandev laev kogumahutavusega alla 20 000 on Muuga, Tallinna, Kopli, Paldiski, Kunda ja Hara lähel kohustusliku lootsimise piirkonnas lootsimisest vabastatud, välja arvatud sadama akvatooriumil.

(3) Reeder võib taotleda lootsitasõidu luba reisilaeva kaptenile või vanemtüürimehele, kes on vastaval ametikohal viimase 12 kuu jooksul lootsi juhendamisel külastanud sama laevaga konkreetset sadamat vähemalt 50 korral, või kaubalaeva kaptenile, kes on kaptenina viimase 12 kuu jooksul lootsi juhendamisel külastanud sama laevaga konkreetset sadamat vähemalt 25 korral.

(4) Lootsitasõidu luba on kehtiv ainult sellel laeval ja selles sadamas, kus anti lootsitasõidu eksam, kui kvalifikatsioonikomisjon ei otsusta teisiti.

(5) Veeteede Amet võib lootsiteenuse osutaja ettepanekul vabastada kohustuslikust lootsimisest pärast vähemalt kümnet lootsimist Eesti sadamat teenindava välisriigi lippu kandva jäämurdja jäämurdetööde ajal ja sadama akvatooriumilt väljuva välisriigi lippu kandva süvenduslaevastiku laeva süvendustööde ajal.

(6) Kohustuslikust lootsimisest ei vabastata kemikaalitankereid ja üle 3000-se kogumahutavusega tankereid, mis veavad naftasaadusi.

§ 58. Lootsile esitatavad nõuded

(1) Loots on laevaliikluse piirkonna olusid tundev isik, kes annab kaptenile nõu laeva navigeerimiseks. Loots ei või olla lootsitava laeva laevapere liige.

(2) Lootsina võib töötada Eesti kodanik, kellel on 3000-se ja suurema kogumahutavusega laeva kapteni või vanemtüürimehe meresõidudiplom või väiksema kui 3000-se kogumahutavusega laeva kapteni meresõidudiplom.

(3) Käesoleva seaduse § 56 lõikes 1 nimetatud lootsiteenuse osutaja teenistuses võib isik lootsina tegutseda 65-aastaseks saamiseni. Erandkorras võidakse töölepingut pikendada lootsi 68-aastaseks saamiseni, kui lootsil on kehtiv kutsetunnistus ning ta on läbinud kohustusliku meditsiinilise kontrolli ja tunnustatud lootsitööks kõlblikuks.

(4) Lootsi kvalifikatsiooninõuded ning kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa vormi ning väljastamise tingimused kehtestab teede- ja sideminister.

(5) Lootsi kvalifikatsioonieksami ja lootsitasõidu eksami korraldab ning lootsi kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa väljastab Veeteede Amet.

(6) Lootsi kutsetunnistuse ja lootsitasõidu loa võib Veeteede Amet tühistada, kui lootsi või lootsitasõidu eksami sooritanud kapteni tegevuse või tegevusetuse tõttu sattus laev lootsimispiirkonnas avariiohtlikku olukorda või toimus laevaõnnetus.

§ 59. Laeva lootsimine

(1) Lootsi nõuanded on soovituslikku laadi. Loots peab andma kaptenile nõu õigel ajal.

(2) Kapten ja vahitüürimees peavad tegema lootsiga koostööd. Nad peavad kontrollima laeva asukohta kõigi olemasolevate vahenditega.

(3) Kui kapten navigatsioonisillalt lahkub, peab ta sellest lootsile teatama ning määrama isiku, kes vastutab laeva juhtimise eest tema äraolekul.

(4) Kui laeval on mitu lootsi, siis üks neist on juhtloots, kes annab kaptenile teavet ja nõuandeid. Laevale tulles peab juhtloots kaptenile teatama, et tema on juhtloots.

(5) Kapteni ja lootsi koostöösse sekkumine on keelatud.

§ 60. Laeva lootsimine eritingimustes

Kui halbade hüdrometeoroloogiliste olude tõttu või muul põhjusel ei ole lootsil võimalik laevale minna, korraldab loots kapteni nõusolekul laeva lootsimist lootsilaevalt või mõnelt teiselt laevalt. Lootsitava laeva ja lootsi vahel peab olema pidev raadioside.

§ 61. Lootsimise lõpetamine

(1) Laeva lootsimine lõpeb, kui laev on:

- 1) ankrus või sildunud või
- 2) kohustusliku lootsimise piirkonnast väljunud.

(2) Loots võib hüdrometeoroloogiliste olude tõttu lahkuda laevalt enne selle väljumist kohustusliku lootsimise piirkonnast, kui kapten sellega nõustub.

(3) Kui lootsil ei ole lootsimise sihtkohas võimalik temast sõltumata põhjusel laevalt lahkuda või kui kapten soovib lootsimise jätkamist, tasub lootsi lootsimise lähtekohta tagasisõidu kulud reeder.

(4) Pärast lootsimise lõpetamist märgib kapten käesoleva seaduse §-s 67 nimetatud lootsikviitungile:

- 1) lootsimise lõpetamise aja ja koha;
- 2) lootsimisel läbitud meremiilid;
- 3) märkused, mida kapten peab vajalikuks.

§ 62. Lootsi kohustused ja vastutus

(1) Lootsi ülesandeks on kaptenile laeva juhtimisel nõu anda.

(2) Loots on kohustatud:

- 1) kontrollima enne laevale saabumist laeva süvist ja vabaparrast;
- 2) esitama kaptenile tema nõudmisel lootsi kutsetunnistuse;
- 3) tutvuma laeva kontroll-lehega. Kui loots avastab, et laeva seisund erineb kontroll-lehe sissekannete kohasest seisundist ja laeva tegelik seisund vähendab meresõiduohutust, on ta kohustatud sellest viivitamata teatama tööandjale, kes peab lootsi avastatud puudused tegema kohe teatavaks Veeteede Ametile;
- 4) esitama lootsimiskava enne lootsimise alustamist ning teavitama laeva kaptenit lootsimispiirkonna hüdrograafilistest, navigatsioonilistest, meteoroloogilistest ja muudest oludest;
- 5) kontrollima enne laeva sadamast väljumist, kas laeval ei ole sadamast väljumise keeldu;
- 6) jälgima lootsimispiirkonna mere- ja kaldamärkide seisundit;
- 7) teatama esimesel võimalusel oma tööandjale, Veeteede Ametile ja sadamakaptenile meresõitu ohustavast muutusest või takistusest lootsimispiirkonnas;
- 8) teatama esimesel võimalusel oma tööandjale, Veeteede Ametile ja sadamakaptenile lootsitava laevaga juhtunud õnnetusest või vigastusest, mille on lootsitav laev tekitanud teisele laevale, sadamaobjektile või navigatsioonimärgile;
- 9) teatama oma tööandjale, Veeteede Ametile ja sadamakaptenile merereostusest.

(3) Kui laevaõnnetuse korral tõestatakse, et õnnetuse on põhjustanud lootsi tahtlik tegevus või tema tegevusetus või ekslik nõuanne, mida järgides ei saanud laeva kapten laevaõnnetust ette näha, vastutab loots.

(4) Laeva kontroll-lehe vormi kehtestab teede- ja sideminister.

§ 63. Lootsi õigused

Lootsil on õigus:

- 1) saada laeva lootsimiseks vajalikku informatsiooni laeva kaptenilt ja sadamakaptenilt;
- 2) kasutada laeva side- ja navigatsioonivahendeid;
- 3) kontrollida lootsikviitungi täitmise õigsust;
- 4) tasuta toitlustamisele ja majutamisele laeval;
- 5) kaasa võtta lootsiõpilane, kellel on lootsi õigused, välja arvatud kaptenile informatsiooni ja nõuannete andmise õigus.

§ 64. Lootsi õigus keelduda laeva lootsimisest

(1) Enne lootsimise alustamist või lootsimise ajal on lootsil õigus keelduda laeva lootsimisest, kui:

- 1) laeva süvis, kogupikkus või laius on suurem, kui selles lootsimise piirkonnas on lubatud;
- 2) laeva kapten ei täida lootsi põhjendatud nõudmisi;
- 3) lootsimise alustamine või jätkamine seaks ohtu lootsitava laeva ning laeval olevad inimesed ja laeval oleva vara või teised laevaliikluses osalejad või vähendaks ümbruskonna turvalisust.

(2) Loots peab hoiatama kaptenit vahetu navigatsioonilise ohu eest, hoolimata sellest, et loots on lootsimisest keeldunud.

(3) Kui kapteni tegevus lootsimise piirkonnas on kehtiva korraga vastuolus, peab loots nõudma rikkumise kohest lõpetamist. Kapteni keeldumise korral peab loots sellest viivitamata teatama oma tööandjale, Veeteede Ametile ja sadamakaptenile.

(4) Lootsil ei ole õigust kapteni nõusolekuta lahkuda laevalt enne, kui laev on ohutult ankurdatud, kai äärde kinnitatud või kohustusliku lootsimise piirkonnast väljunud või kui teda on asendanud teine loots.

(5) Lootsimisest keeldumise korral peab loots sellest kohe teatama tööandjale ja sadamakaptenile.

(6) Kui kapten on keeldunud laeval oleva lootsi teenustest kohustusliku lootsimise piirkonnas, peab loots jääma laevale uue lootsi saabumiseni.

§ 65. Kapteni kohustused ja vastutus

(1) Kapten on kohustatud korraldama lootsi kiire ja ohutu laevale vastuvõtmise ning laevalt lahkumise.

(2) Lootsi viibimine laeval ei vabasta kaptenit laeva juhtimise vastutusest.

(3) Lootsi teenuseid kasutav kapten vastutab laeva juhtimise eest ka siis, kui tema nõusolekul annab loots laeva juhtimiseks vajalikke juhiseid otse täitjale.

(4) Kapten vastutab selle eest, et lootsile edastataks teave laeva omaduste ja muude iseärasuste kohta, mis on olulised laeva lootsimisel.

(5) Lootsi teenuseid kasutav kapten vastutab lootsi ja lootsiõpilase ohutuse eest nende laevale saabumise, laeval viibimise ja laevast lahkumise ajal.

§ 66. Kapteni õigus keelduda lootsi teenuste kasutamisest

Kapten võib loobuda laevale saadetud lootsi nõuannete kasutamisest, kui ta leiab, et nõuanded ei vasta tegelikule olukorrale või et loots ei ole võimeline oma kohustusi täitma. Sel juhul peab ta nõudma teise lootsi saatmist laevale.

§ 67. Lootsikviitung

(1) Laevale saabunud loots on kohustatud esitama kaptenile täitmiseks lootsikviitungi, mille kapten täidab ja kinnitab oma allkirjaga.

(2) Lootsikviitungi vormi kehtestab teede- ja sideminister.

§ 68. Lootsitasu

(1) Lootsitasu määramise ja maksmise korra ning soodustuste kohaldamise alused kehtestab teede- ja sideminister.

(2) Kohustusliku lootsimise piirkonnas lootsimise eest maksab reeder lootsitasu.

(3) Kui kapten on tellinud lootsi laevale selles laevaliikluse piirkonnas, kus lootsimine ei ole kohustuslik, ja loobub lootsi teenustest, maksab reeder lootsitasu kehtestatud tariifi järgi.

(4) Reeder, kelle laev on vabastatud kohustuslikust lootsimisest ega kasuta lootsiteenust, ei maksa lootsitasu.

14. peatükk LAEVAÕNNETUSTE JUURDLUS

§ 69. Laevaõnnetuse mõiste

(1) Laevaõnnetus on sündmus, mille tagajärg on:

- 1) laeva käitamisest tingitud inimese surm;
- 2) laeva käitamisest inimesele põhjustatud tervisekahjustus, mille ravimiseks on vigastuse saamisest arvates seitsme ööpäeva jooksul vaja saada vähemalt 72 tunni pikkust haiglaravi;
- 3) laeva meresõiduomaduste või sisevetel sõiduomaduste kaotus või laevahukk;
- 4) vigastuse tekitamine oma laevale või teisele laevale;
- 5) vigastuse tekitamine kaldaehitisele või navigatsioonimärgile;
- 6) pukseeritava laeva või muu pukseeritava objekti meresõiduomaduste või sisevetel sõiduomaduste kaotus;
- 7) keskkonnareostus.

(2) Laevaõnnetusena ei võeta arvele laeva või selle seadme vigastust või riket, mis ei põhjusta laeva meresõiduomaduste või sisevetel sõiduomaduste kaotust, kui lisäulevaatuse või volitatud klassifikatsiooniühingu inspekteerimise tulemusena ei peatata tunnistuste kehtivust ja kui laeva ei ole vaja kohe remontida või kui kaldaehitist või navigatsioonimärki ei viida eksploatatsioonist välja.

§ 70. Laevaõnnetuse juurdluse eesmärk

Laevaõnnetuse juurdluse eesmärk on:

- 1) selgitada laevaõnnetuse asjaolud, põhjused ja tagajärjed;
- 2) juurdlustulemuste põhjal kavandada laevaõnnetuste vältimise meetmed.

§ 71. Laevaõnnetuse juurdluse korraldaja

(1) Kui laevaõnnetusega kaasneb inimohver või ulatuslik keskkonnareostus, korraldab laevaõnnetuse juurdluse Vabariigi Valitsuse moodustatud komisjon.

(2) Kui laevaõnnetusega ei kaasne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tagajärgi, korraldab juurdluse oma pädevuse kohaselt Veeteede Amet või Keskkonnainspeksioon. Juurdluse korral ilmnedu võiva huvide konflikti korral moodustab juurdluskomisjoni teede- ja sideminister.

(3) Kui laevaõnnetus seisneb üksnes käesoleva seaduse § 69 lõike 1 punktis 2 nimetatud sündmuses, korraldatakse juurdlus koosõlas töötervishoiu ja tööohutuse seadusega (RT I 1999, 60, 616; 2000, 55, 362; 2001, 17, 78). Kui laevaõnnetus seisneb üksnes käesoleva seaduse § 69 lõike 1 punktis 7 nimetatud sündmuses, korraldab juurdluse Keskkonnainspeksioon.

(4) Kerge laevaõnnetuse korral võib Veeteede Ameti peadirektor reederi taotlusel volitada laevaõnnetuse juurdluse korraldamise reederile, pannes talle juurdluskokkuvõtte esitamise kohustuse.

(5) Väikelaevaga toimunud laevaõnnetuse juurdluse korraldab Veeteede Amet juhul, kui seda taotleb väikelaeva omanik. Kui väikelaevaga toimunud laevaõnnetusega kaasneb inimohver, korraldab juurdluse politsei kriminaalmenetlust sätestavate seaduste kohaselt.

§ 72. Laevaõnnetusest teatamine

(1) Laevaõnnetuse korral on kapten kohustatud õnnetuse asjaoludest teatama reederile, kes sellest viivitamata teatab Veeteede Ametile ja juhul, kui õnnetusega kaasneb merereostus Eesti vetes, ka Piirivalveametile. Välisriigi lippu kandva laeva kapten või agent on kohustatud riigipiiri seaduses (RT I 1994, 54, 902; 1997, 77, 1315; 1999, 25, 365; 2000, 86, 550; 2001, 23, 126) sätestatud korras teatama Eesti vetes toimunud laevaõnnetusest Piirivalveametile, kes teatab sellest Veeteede Ametile.

(2) Veeteede Amet on kohustatud Eesti territoriaal- või sisemerel või sisevetel toimunud laevaõnnetusest teatama õnnetuse piirkonnas olevatele laevadele, kui õnnetus võib takistada laevaliiklust.

(3) Kui laevaõnnetus toimub välisriigi territoriaal- või sisemerel või sisevetel, peab kapten või reeder lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustusele õnnetusest teatama ka Eesti Vabariigi konsulile või saatkonnale selles riigis ja selle riigi mereadministratsioonile.

§ 73. Laevaõnnetuse juurdluskokkuvõtte

(1) Laevaõnnetuse kohta koostab juurdluskokkuvõtte laevaõnnetuse juurdluse korraldaja.

(2) Laevaõnnetuse juurdluskokkuvõttes peavad sisalduma:

- 1) laevaõnnetuse toimumise aeg, koht ja asjaolud;
- 2) laevaõnnetusele eelnenud reisi kulgu kajastavad andmed;
- 3) laevaõnnetuse põhjuslike seoste kirjeldus;
- 4) asjaosaliste tegevuse kirjeldus;
- 5) hinnang selle kohta, kas laev ja laevapere vastavad õigusaktide ja rahvusvaheliste konventsioonide nõuetele;
- 6) laevaõnnetuse tagajärgede kirjeldus ja laevaõnnetuse liigitus;
- 7) laevaõnnetuse põhjused;
- 8) laevaõnnetuse järeldused;
- 9) ettepanekud.

§ 74. Välisriigi lippu kandva laevaga toimunud õnnetus

Välisriigi lippu kandva laevaga Eesti Vabariigi territoriaal- või sisemerel, sisevetel või sadamas toimunud õnnetuse juurdlus korraldatakse käesoleva peatüki sätete kohaselt, kui välisriigi mereadministratsiooniga ei ole kokku lepitud teisiti.

§ 75. Laevaõnnetuste liigitamine, juurdlemine ja arvelevõtmine

Laevaõnnetuste liigitamise, juurdlemise ja arvelevõtmise korra kehtestab teede- ja sideminister.

15. peatükk RIIKLIK JÄRELEVALVE JA LAEVA KASUTAMISE PIIRANGUD

§ 76. Riikliku järelevalve asutused

(1) Käesoleva seaduse alusel teostavad meresõiduohutust reguleerivate õigusaktide täitmise üle riiklikku järelevalvet Veeteede Amet ja teistes seadustes nimetatud riikliku järelevalve asutused.

(2) Veeteede Ameti järelevalveametniku pädevuses on riiklik järelevalve laevade ja väikelaevade üle.

(3) Veeteede Ameti järelevalveametniku ametitõendi vormi kehtestab teede- ja sideminister. Järelevalveametniku ametitõendi väljastab Veeteede Ameti peadirektor.

(4) Riiklikku järelevalvet teostavale ametiisikule tuleb kontrollimiseks võimaldada vaba pääs sadamasse, laevaehitus- ja laevaremondiettevõttesse või muusse käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas tooteid valmistavasse või teenuseid osutavasse ettevõttesse ning laevale ja laevaruumidesse.

(5) Laeva kapten on kohustatud riiklikku järelevalvet teostavat ametiisikut tehnilise ülevaatusse või kontrollimise ajal abistama ning andma talle vajalikku informatsiooni.

(6) Välisriigi lippu kandvaid laevu kontrolliva järelevalveametniku kvalifikatsiooninõuded ja välisriigi lippu kandvate laevade kontrollimise korra ning laevakontrolli akti vormi kehtestab teede- ja sideminister.

(7) Veeteede Ameti järelevalveametniku ametipalga määraks on riigiteenistujate ühtse palgaastmestiku kõrgeima astme palgamäär.

(8) Veeteede Ameti ametnik kannab teenistuskohustusi täites vormiriietust.

(9) Veeteede Ameti ametniku vormiriietuse kirjelduse ja eraldusmärgid kehtestab Vabariigi Valitsus.

(10) Eesti riigilippu kandvate välisriigis viibivate laevade suhtes kohaldatava riikliku järelevalve kohustused võib Vabariigi Valitsus panna Eesti välisesindusele.

§ 77. Riikliku järelevalve eesmärk ja objekt

(1) Riikliku järelevalve eesmärk on:

- 1) tagada laevade, väikelaevade ja muude veesõidukite meresõiduohutus ja sisevetel sõidu ohutus;
- 2) vältida laevadelt ja väikelaevadelt merkeskkonna ning sisevete reostust;
- 3) tagada laevadel töötervishoiu- ja tööohutusnõuete järgimine töötervishoiu ja tööohutuse seaduse kohaselt;
- 4) tagada laevadel tervisekaitse nõuete järgimine.

(2) Riikliku järelevalve objekt on:

- 1) laeva ja väikelaeva kere, mehhanismide, seadmete ning varustuse merekõlblikkus;
- 2) laeva nõuetekohane mehitus;
- 3) laeva nõuetekohane lastimine;
- 4) laeva elukeskkonna nõuetekohasus;
- 5) laeva ja väikelaeva pääste- ning tuleõrjevahendite ja avariiseadmete nõuetekohasus;
- 6) laeva vastavus töötervishoiu- ja tööohutusnõuetele;
- 7) laeva vastavus tervisekaitse nõuetele;
- 8) muude laeva ja väikelaeva organisatsiooniliste ja tehniliste asjaolude nõuetekohasus.

(3) Riikliku järelevalve asutus kontrollib ülevaatusvahelisel ajal, kas:

- 1) laeva tunnistused kehtivad;
- 2) laeva seadmed, mehhanismid, päästevahendid ja varustus on komplektsed ning korras;
- 3) laev on mehitatud nõuetekohaselt;
- 4) laev on lastitud või ballastitud nõuetekohaselt;
- 5) laeval järgitakse laevapere elukeskkonna kohta kehtestatud nõudeid;
- 6) laevapere oskab häireolukorras laeval tegutseda;
- 7) laeval täidetakse keskkonnaohutusnõudeid;
- 8) laeval järgitakse muid meresõiduohutusnõudeid.

§ 78. Laeva sadamast väljumise keeld

(1) Veeteede Ameti järelevalveametnik võib keelata Eesti riigilippu kandval laeval ja välisriigi lippu kandval laeval sadamast väljuda järgmistel juhtudel:

- 1) kapten keelab laeva kontrollimise;
- 2) laev ei ole merekõlblik või sisevetel sõidukõlblik;
- 3) laev ei ole nõuetekohaselt mehitatud ega nõuetekohaselt varustatud;
- 4) laev ei ole nõuetekohaselt lastitud või ballastitud või last ei ole nõuetekohaselt kinnitatud;
- 5) laeval on lubatust rohkem reisijaid;
- 6) laeval on avastatud olulisi töötervishoiu-, tööohutus- või tervisekaitse nõuete rikkumisi;
- 7) kapten keeldub laeva tunnistusi kontrollimiseks esitamast;
- 8) laeva tunnistused puuduvad või on aegunud;
- 9) tekilaadungi või viljalaadungiga laeval puudub püstuvusarvutus;
- 10) merel pukseerimiseks puudub pukseerimisarvutus, kui see on nõutud, või ei täideta muid pukseerimise nõudeid;
- 11) rikutakse keskkonnaohutusnõudeid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud puuduse avastanud riikliku järelevalve asutus, loots või sadamakapten teeb Veeteede Ametile ettepaneku laev sadamas kinni pidada.

(3) Veeteede Ameti järelevalveametniku otsus keelata laeval sadamast väljuda peab sisaldama kinnipidamise aluse ja ettekirjutuse selle kohta, mida on vaja teha puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Riikliku järelevalve asutusel on õigus keelata laeva ruumide, seadmete ja töövahendite kasutamine, kui nende seisund ohustab laevapere liikmete või reisijate elu või tervist.

(5) Kui laeval on keelatud sadamast väljuda, on Veeteede Amet kohustatud sellest viivitamata teatama piirivalvele, tollile ja sadamakaptenile.

(6) Kapten on kohustatud teatama Veeteede Ametile laeva kontrollimisest, avastatud puudustest ja laeva kinnipidamisest välissadamas.

§ 79. Riikliku järelevalve asutuse ettekirjutused

(1) Kui laeva puudused ei anna alust keelata laeval sadamast väljuda, võib riikliku järelevalve asutuse ametiisik või Veeteede Ameti järelevalveametnik teha puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutusi. Puuduste kõrvaldamise tähtajad ja viited seaduse või muu õigusakti sätetele, mida rikuti, märgib Veeteede Ameti järelevalveametnik laevakontrolli akti.

(2) Laevakontrolli akti vormi kehtestab teede- ja sideminister.

16. peatükk VASTUTUS

§ 80. Tunnistusega laeva kasutamine

Reederile, kelle laeval ei ole meresõidul või sisevetel sõidul merekõlblikkuse tunnistust või sõidukõlblikkuse tunnistust, reisijateveo tunnistust või rahvusvaheliste konventsioonidega ettenähtud tunnistust või kelle laeval on aegunud või kehtetu tunnistus, – määratakse rahaträhv 20 000 – 250 000 krooni.

§ 81. Tunnustamise nõude rikkumine

Ettevõtjale, kes valmistab tooteid või osutab teenuseid käesoleva seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas ilma Veeteede Ameti tunnustamiseta, – määratakse rahaträhv 5000 – 100 000 krooni.

§ 82. Teavitamisanõude rikkumine

Ettevõtjale, kes ei ole tunnustamise ajal valitsenud seisundit muutvat ehituslikku, tehnoloogilist, töökorralduslikku või muud ümberkorraldust selle tegemisest alates ühe kuu jooksul Veeteede Ametile kirjalikult teatavaks teinud, – määratakse rahaträhv kuni 10 000 krooni.

§ 83. Laeva tunnistusse märgitud sõidupiirkonna piiri ületamine

Reederile, kelle laev ületab laeva tunnistusse märgitud sõidupiirkonna piiri, – määratakse rahaträhv 10 000 – 100 000 krooni.

§ 84. Ohutu mehitatuse nõuete rikkumine

Reederile, kes kasutab laeva, mille laevapere liikmete arv või laevapere koosseis ei vasta ohutu mehitatuse tunnistusega kehtestatud laevapere miinimumkoosseisule, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 25 sätestatud erand, – määratakse rahaträhv 2000 – 100 000 krooni.

§ 85. Tervisekontrolli nõuete eiramine

Reederile, kes mehitab laeva tervisekontrolli läbimata jätnud laevapere liikmega, – määratakse rahaträhv kuni 50 000 krooni.

§ 86. Reisijate nimekirja koostamise korra rikkumine

Reederile, kes rikub reisijate nimekirja koostamise korda, – määratakse rahaträhv 2000 – 50 000 krooni.

§ 87. Laevale lubatust suurema arvu reisijate võtmine

Reederile, kelle laev või väikelaev võtab pardale lubatust suurema arvu reisijaid või võtab üle 12 reisija laevale, mis ei ole reisilaev, – määratakse rahaträhv 5000 – 250 000 krooni.

§ 88. Diplomi või kutsetunnistuse puudumine

Reederile, kes on rakendanud tööle laevapere liikme, kellel puudub ametikoha järgi nõutav diplom või meresõidudiplomi või kutsetunnistuse kinnitusleht, – määratakse rahaträhv 5000 – 50 000 krooni.

§ 89. Kohustusliku lootsimise piirkonnas liiklemine lootsi laevale tellimata

Reederile, kelle laev ei ole vabastatud kohustuslikust lootsimisest, kuid liikleb kohustusliku lootsimise piirkonnas ilma lootsi laevale tellimata, – määratakse rahaträhv 1000 – 100 000 krooni.

§ 90. Laevaõnnetusest või laeva vigastusest või rikkest teatamata jätmine

Reederile, kes ei ole teatanud Veeteede Ametile avastatud vigastusest või rikkest, mis avaldab mõju laeva merekõlblikkusele või sisevetel sõidukõlblikkusele, või ei ole viivitamata teatanud laevaõnnetusest, – määratakse rahaträhv 2000 – 50 000 krooni.

§ 91. Lasti ohtlikkuse kohta käiva teabe esitamata jätmine

Lasti saatjale või tema volitatud esindajale, kes ei ole kaptenile ja sadamakaptenile edastanud lasti ohtlikkuse kohta käivat teavet või kes on esitanud valeandmeid, – määratakse rahaträhv 10 000 – 250 000 krooni.

§ 92. Laeva korduv kinnipidamine

Reederile, kelle Eesti riigilippu kandev laev on viimase 12 kuu jooksul laevakontrolli ajal kaks korda kinni peetud, – määratakse rahaträhv 2000 – 50 000 krooni.

§ 93. Haldusõiguserikkumise protokollide koostamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 80–92 nimetatud juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asjas koostab protokollide Veeteede Ameti järelevalveametnik.

(2) Haldusõiguserikkumise protokollide kantakse:

- 1) selle koostamise aeg ja koht;
- 2) asutuse nimetus ja aadress, kelle nimel protokoll koostatakse;
- 3) protokollide koostanud ametniku ees- ja perekonnanimi ning ametinimetus;
- 4) juriidilisest isikust haldusõiguserikkujate nimi, registrikood, asukoha aadress, telefoni- ja faksinumber ning e-posti aadress;
- 5) juriidilise isiku esindaja ees- ja perekonnanimi, ametikoht, aadress, telefoni- ja faksinumber ning e-posti aadress;
- 6) haldusõiguserikkumise aeg ja koht ning õiguserikkumise kirjeldus;
- 7) viide seaduse või muu õigusakti sättele, mida rikuti;
- 8) haldusõiguserikkujate esindaja seletus;
- 9) tunnistajate seletused ja muud tõendid;
- 10) teave selle kohta, et haldusõiguserikkujale on selgitatud õigust kasutada õigusabi;
- 11) muud andmed, mis on vajalikud haldusõiguserikkumise asja arutamiseks.

(3) Protokollidele kirjutavad alla selle koostanud ametnik ja haldusõiguserikkujate esindaja.

(4) Kui haldusõiguserikkujate esindaja keeldub protokollidele alla kirjutamast, teeb protokollide koostaja selle kohta protokollide kande. Protokollidele lisatakse haldusõiguserikkujate esindaja kirjalikud märkused protokollide kohta ning protokollide allakirjutamisest keeldumise motiivid.

(5) Juriidilise isiku kohta koostatud haldusõiguserikkumise protokollide äraakirjandamine antakse pärast protokollide allakirjutamist juriidilise isiku esindajale.

§ 94. Juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asja menetlemine

(1) Õigus käesoleva seaduse §-des 80–92 nimetatud juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asja arutada ja karistus määrata on maa- või linnakohtul, Veeteede Ameti peadirektoril ja tema asetäitjal. Veeteede Ameti peadirektoril ja tema asetäitjal on õigus määrata kuni 10 000 krooni suurune rahaträhv. Üle 10 000 krooni suuruse rahaträhvi määramise õigus on maa- või linnakohtul.

(2) Käesoleva seaduse §-des 80–92 nimetatud juriidilise isiku haldusõiguserikkumise asja menetletakse, karistus määratakse ja vaidlustatakse ning halduskaristuse jõustunud otsus täidetakse haldusõiguserikkumiste seadustikus (RT 1992, 29, 396; RT I 2001, 74, 453; 87, 524 ja 526) ja täitemenetluse seadustikus (RT I 1993, 49, 693; 2001, 29, 156; 43, 238) kehtestatud korras.

17. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 95. Käesoleva seaduse rakendamise erisused

(1) Käesoleva seaduse § 12 lõike 3 teine lause kehtib nende laevade kohta, mis omandatakse pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(2) Käesoleva seaduse § 17 lõikes 2 ja § 32 lõikes 2 nimetatud tunnistused kuuluvad ümbervahetamisele uuele vormile vastavate tunnistuste vastu laeva järgmisel täisülevaatusel.

§ 96. Veeseaduse muutmine

Veeseaduse (RT I 1994, 40, 655; 1996, 13, 241; 1998, 2, 47; 61, 987; 1999, 10, 155; 54, 583; 95, 843; 2001, 7, 19; 42, 234; 50, 283; 94, 577) § 18 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (8) Käesoleva seaduse § 5 lõike 2 punktis 2 nimetatata siseveekogudel veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded kehtestab keskkonnaminister. »

§ 97. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses (RT I 1997, 80, 1344; 2001, 53, 310; 55, 331; 56, 332; 64, 367; 65, 377; 85, 512; 88, 531; 91, 543; 93, 565) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

1) paragrahvi 115 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: « (1) Korduva väikelaevatunnistuse väljastamise eest tasutakse riigilõivu 300 krooni. »;

2) paragrahv 115¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: « § 115¹. Laeva tehniline ülevaatus ning reederi ja tema laeva meresõiduohutusalane auditeerimine

(1) Laeva ja väikelaeva tehnilise ülevaatus eest tasutakse riigilõivu laeva või väikelaeva kogupikkuse iga meetri kohta:

- 1) laeva esmase ja täisülevaatus eest 75 krooni;
- 2) laeva, mille kogupikkus on 12–24 meetrit, iga-aastase ülevaatus eest 25 krooni;
- 3) laeva, mille kogupikkus on üle 24 meetri, iga-aastase ülevaatus eest 50 krooni;
- 4) laeva täieliku või osalise lisaülevaatus eest 25 krooni;
- 5) teisaldatava ujuvvhendi ülevaatus eest 25 krooni;
- 6) väikelaeva, mille kogupikkus on kuni 7 meetrit, ülevaatus eest 5 krooni;
- 7) väikelaeva, mille kogupikkus on 7–9 meetrit, ülevaatus eest 10 krooni;
- 8) väikelaeva, mille kogupikkus on 9–24 meetrit, ülevaatus eest 25 krooni.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud riigilõivude arvutamiseks kasutatakse järgmisi koefitsiente:

- 1) ühetekilisel laeval 1;
- 2) mitmetekilisel laeval iga järgmise teki kohta lisaks 0,2;
- 3) alla 8 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 0,75;
- 4) 8–11 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 1;
- 5) 12–19 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 1,25;
- 6) üle 20 aasta vanusel laeval ja väikelaeval 1,5.

(3) Laeva tunnistuste ja väikelaeva tehnilise ülevaatus raamatu väljastamise või kehtivuse pikendamise eest tasutakse riigilõivu:

- 1) laeva tunnistuse iga lehekülje eest 50 krooni;
- 2) väikelaeva tehnilise ülevaatus raamatu eest 10 krooni.

(4) Klassifitseeritud laeva kohta merekõlblikkuse või reisijateveo tunnistuse väljastamise eest tasutava riigilõivu arvutamiseks kasutatakse koefitsienti 0,5.

(5) Laeva logiraamatu, masinapävaraamatu ja raadiopävaraamatu kinnitamise eest enne nende kasutuselevõtmist tasutakse riigilõivu 50 krooni iga raamatu eest.

(6) Reederi meresõiduohutusalase auditeerimise korral tasutakse riigilõivu 1000 krooni Veeteede Ameti järelevalveametniku ühe töötundi eest, kuid mitte rohkem kui 25 000 krooni alalise tunnistuse väljastamisel ning mitte üle 9000 krooni ajutise tunnistuse väljastamisel.

(7) Laeva meresõiduohutusalase auditeerimise eest tasutakse riigilõivu summas, mis on võrdne laeva kogumahutavusega, kuid mitte vähem kui 2500 krooni.

(8) Kui tehnilisel ülevaatusel selgub, et laev ei ole nõuetekohane või kui pärast laeva kontrollimist peetakse laev kinni, tasub reeder uue tehnilise ülevaatus või laeva kontrollimise eest riigilõivu vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 1 ja 2.

(9) Ettevõtja tasub tunnustamise taotlemisel riigilõivu 4000 krooni, kui ta valmistab tooteid või osutab teenuseid ühes või mitmes järgmistest tegevusvaldkondadest:

- 1) laevaehitus, -remont ja laevade ümberehitus;
- 2) laevakere veeluse osa ülevaatus;
- 3) laeva seadmete, mehhanismide, mõõteriistade, navigatsiooni-, side-, pääste- ning tuletõrjevahendite valmistamine, remontimine, katsetamine ja kontrollimine;
- 4) laevaehitusala arvutused ja katsetused;
- 5) kemikaalitankeerite lastimisoperatsioonide ülevaatus;
- 6) hüdrograafiliste mõõdistustööde teostamine;
- 7) meremeeste väljaõppe ja täiendusõppe kvaliteedisüsteemi auditeerimine;
- 8) väikelaevade ehitamine, remontimine, katsetamine ja tehniline ülevaatus;
- 9) väikelaevajuhtide väljaõppe korraldamine.»;

3) seadust täiendatakse §-dega 115² ja 115³ järgmises sõnastuses: « § 115². **Jetide registri kanded**

(1) Jeti kandmise eest jetide registrisse koos jeti registreerimistunnistuse väljastamisega tasutakse riigilõivu 300 krooni.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel registrisse kantud andmete muutmise ja täiendamise eest tasutakse riigilõivu 300 krooni.

(3) Jeti kustutamise eest jetide registrit koos vastava tunnistuse väljastamisega tasutakse riigilõivu 300 krooni.

§ 115³. **Jetide registri dokumentide väljastamine**

(1) Korduva jeti registreerimistunnistuse väljastamise eest tasutakse riigilõivu 300 krooni.

(2) Jetide registri dokumendi tõestatud ärakirja väljastamise eest tasutakse riigilõivu 150 krooni.»

§ 98. **Kaubandusliku meresõidu koodeksi muutmine**

Kaubandusliku meresõidu koodeksis (RT 1991, 46–48, 577; RT I 1993, 65, 923; 1995, 54, 882; 1996, 78, 1380; 1997, 77, 1315; 1998, 2, 47; 23, 321; 30, 409; 59, 941; 2000, 35, 221; 2001, 21, 114; 93, 565) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 6 punkti 1 alapunkt 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: « 13) tuletorni- ja jäämurdetasude määrad ning soodustuste kohaldamise alused ja korra;»;

2) koodeksit täiendatakse §-ga 8¹ järgmises sõnastuses: « § 8¹. Meretransporditeenust ja laevade agenteerimise teenust võib osutada selleks Veeteede Ametilt tegevusloa saanud ettevõtja.

Tegevusloa võib anda:

- 1) Eesti kodanikule või isikule, kellel on Eestis alaline elamisluba;
- 2) Eestis registreeritud äriühingule;
- 3) Eestis registreeritud välisriigi äriühingu filiaalile. Ettevõtjale antakse tegevusloa, kui:
 - 1) tema tegevusala on seotud meretransporditeenuse või laevade agenteerimise teenuse osutamisega;
 - 2) tal on tehnilised võimalused ja vajaliku oskusega personal ning tema tegevus ei tekita kahju keskkonnale ega ohusta inimeste tervist. Tegevusloa saamiseks esitab ettevõtja Veeteede Ametile taotluse, milles sisalduvad järgmised andmed:

- 1) ärinimi;
- 2) aadress ja asukoht;
- 3) sidevahendite numbrid;

4) äriregistri kood. Tegevusloa saamiseks esitatavale taotlusele lisatakse:

1) kehtiva äriregistrikaardi koopia või äriregistrisse kandmata füüsilisest isikust ettevõtja puhul Maksuameti tõend;

2) Maksuameti kohaliku asutuse õiend maksuvõlgnevuse puudumise kohta;

3) riigilõivu tasumist tõendav dokument;

4) ettevõtja töötajate kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide (diplomid, tunnistused ja muu selline)

koopiad. Veeteede Amet annab taotlejale tegevusloa või teeb otsuse tegevusloa andmisest keeldumise kohta 14 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi neljandas ja viiendas lõigus nimetatud dokumentide esitamisest arvates.

Tegevusloa antakse viieks aastaks.

Tegevusloa vormi kehtestab teede- ja sideminister.»;

3) koodeksit täiendatakse §-dega 9¹ ja 9² järgmises sõnastuses: « § 9¹. Veeteede Amet peatab tegevusloa ja teeb ettevõtjale ettekirjutuse puuduste kõrvaldamiseks, kui:

- 1) ettevõtja tegevus on keskkonnakahjulik või ohustab inimeste tervist;
- 2) ettevõtja ei vasta käesoleva koodeksi nõuetele. Tegevusloa võib peatada kuni kuueks kuuks.

Veeteede Amet tunnustab tegevusloa kehtetuks:

- 1) kui ettevõtja ei kõrvalda tegevusloa peatamise ajal puudusi, mis on tinginud tegevusloa peatamise;
- 2) kui ettevõtja on tegevusloa taotlemisel esitanud valeandmeid;
- 3) muudel seadusega sätestatud juhtudel. Tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral saabab Veeteede Amet tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse ärakirja ettevõtjale kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

Tegevusloa kaotab kehtivuse, kui ettevõtja tegevuse lõpetab või kui tegevus lõpeb.

§ 9². Pärast 2003. aasta 1. jaanuari asutatud ettevõtjatel peab olema käesoleva koodeksi §-s 8¹ nõutud tegevusluba. Ettevõtjatel, kellel on kehtiv tegevusluba, kehtib see kuni tegevusloa kehtivusaja lõppemiseni, kuid mitte kauem kui 2008. aasta 1. jaanuarini.»;

- 4) paragrahv 48 tunnistatakse kehtetuks;
- 5) paragrahv 50 tunnistatakse kehtetuks.

§ 99. Sadamaseaduse muutmine

Sadamaseaduses (RT I 1997, 77, 1315; 1999, 88, 805; 2001, 88, 531) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahv 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 2. Sadam**
Sadam on laevanduslikuks ja kaubanduslikuks tegevuseks, laevaremondiks või harrastuslikuks laevasõiduks või muuks merendusalasaks tegevuseks kohandatud piiritletud alal asuv hoonete ja rajatiste kompleks koos selle juurde kuuluva akvatooriumiga.»;
- 2) paragrahvi 9 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt: «(1) Sadama eeskiri sätestab sadamateenuste osutamisel esitatavad tehnoloogilised, ekspluatatsioonilised, navigatsioonilised ja keskkonnavalasused nõuded ning sadamatasude ja pilsivee, fekaalvee, prügi ja muude saasteainete vastuvõtmise tasude määrad.

- (2) Sadama eeskirja ja selle muudatused kinnitab sadama valdaja, kooskõlastades eeskirja Veeteede Ametiga.»;
- 3) paragrahv 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: «**§ 12. Ohutu laevaliikluse ja korra kindlustamine sadamas**

- (1) Sadama valdaja on kohustatud tagama:

- 1) hüdrotehniliste ehitiste korrashoiu sadamaalal;
- 2) navigatsioonimärkide paigaldamise ja korrashoiu sadamaalal ning väljaspool seda nende märkide osas, mis teenindavad ainult vastavat sadamat;
- 3) deklareeritud sügavused sadama akvatooriumil ja sissesõiduteel vastavalt sügavuste mõõtkavalisele kaardile;
- 4) kontrolli ohtlike kaupade sadamasse sisseveo, ladustamise, hoiustamise ja ümberlaadimise üle;
- 5) sadamaalal puhtuse ja korra ning tuleohutus- ja keskkonnanõuete täitmise.

- (2) Sadama valdaja korraldab sadama sissesõidutee ja akvatooriumi rekonstrueerimist, jälgib deklareeritud andmete õigsust ning vastutab deklareeritud andmete õigsuse eest.

- (3) Sadama valdaja korraldab laevadelt pilsivee, fekaalvee, prügi ja muude saasteainete vastuvõtmise. Vastava korra kehtestab teede- ja sideminister kooskõlastatult keskkonnaministriga.

- (4) Sadama valdaja korraldab reostuse kõrvaldamise operatsioone sadamaalal, informeerides olukorrast Keskkonnaministeeriumi ning kooskõlastades oma tegevuse asukohajärgse tuletõrje- ja päästeasutusega.»;

- 4) seadust täiendatakse 6¹. peatükiga järgmises sõnastuses: «6¹. peatükk
VASTUTUS

§ 16¹. Sadamateenuste osutamine sadamapassita

Sadama valdajale, kes osutab sadamateenuseid sadamapassita või sadamapassis toodud tingimustest erinevalt, – määratakse rahatrahv 5000 – 100 000 krooni.

§ 16². Sadama eeskirja puudumine

Sadama valdajale, kelle sadamal puudub sadama eeskiri või sadama eeskirjas olevad andmed ei vasta tegelikkusele, – määratakse rahatrahv 5000 – 100 000 krooni.

§ 16³. Navigatsioonimärkide paigaldamise ja korrashoiu nõuete rikkumine

Sadama valdajale, kes rikub käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punkti 2 nõudeid, – määratakse rahatrahv 5000 – 150 000 krooni.

§ 16⁴. Järelevalveasutustele seadusega ettenähtud andmete ja dokumentide esitamisest keeldumine või valeandmete esitamine

Sadama valdajale, kes keeldub esitamast järelevalveasutustele seadusega ettenähtud andmeid ja dokumente või esitab teadvalt valeandmeid, – määratakse rahatrahv 1000 – 50 000 krooni.

§ 16⁵. Puhtuse-, korra-, tuleohutus- ja keskkonkakaitse nõuete rikkumine

Sadama valdajale, kes jätab täitmata puhtuse-, korra-, tuleohutus- või keskkonkakaitse nõuded sadama territooriumil, – määratakse rahatrahv 1000 – 50 000 krooni.»

§ 100. Mereteenistuse seaduse muutmine

Mereteenistuse seaduses (RT I 2001, 21, 114) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: « (3) Laevapere liikmed kantakse munsterrolli, mille vormi kehtestab Vabariigi Valitsus. »;
- 2) paragrahvi 44 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: « (3) Laevapere liikme puhkeaja mis tahes 24-tunnise perioodi jooksul võib jagada kaheks osaks, millest ühe pikkus peab olema vähemalt kuus tundi. Järjestikuste puhkeajaperioodide vaheline ajavahemik ei või ületada 14 tundi. »;
- 3) paragrahvi 45 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: « (2) Vahiteenistuses osalevate laevapere liikmete vahelise puhkeaja mis tahes 24-tunnise perioodi jooksul võib jagada kaheks osaks, millest ühe pikkus peab olema vähemalt kuus tundi. Järjestikuste puhkeajaperioodide vaheline ajavahemik ei või ületada 14 tundi. ».

§ 101. Seaduse kehtetuks tunnistamine

Käesoleva seaduse jõustumisest tunnistatakse kehtetuks meresõiduohutuse seadus (RT I 1998, 2, 47; 1999, 95, 843; 2000, 29, 171).

§ 102. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2003. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees Toomas SAVI